

DOBA seniorů

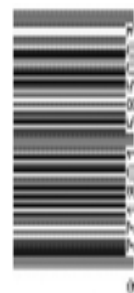
č. 2 / ročník III   únor 2007   9 Kč

JAK ŽÁDAT O DŮCHOD V ROCE 2007

str. 3

ČEKÁ NÁS NOVÁ POTOPA SVĚTA?

str. 12

MALÁ POCTA velkému KRÁLI

V Hudebním divadle v Karlíně se v neděli 14. ledna konala neobvyklá pietní slavnost. Společnost Vlasty Buriana zde při příležitosti 45. výročí jeho smrti odhalila bustu Krále komiků. Úvodní slovo přednesla „poslední žijící herečka“, která s ním hrála na prknech právě tohoto divadla – Jaroslava Adamová (foto vlevo). Po „odhalení“ busty Vlasty Buriana se s ní nechávali vyfotit ti, co na něho tzv. nejen chodili, ale setkávali se s ním také na estrádách, které na sklonku života největšímu z komiků českého filmu a divadla zbyly k tomu, aby mohl rozesmávat své diváky. Ačkoli v roce 1944 Němci jeho divadlo zavřeli, byl totiž obviněn z kolaborace, vězněn a následně nesměl pět let hrát. Krátce po návratu do divadla byl však v roce 1953 opět vyhozen. Aby se uživil, musel vystupovat na estrádách i když byl nemocný. Poslední představení svého života odehrál s těžkým zápalem plic. Nakonec umřel doma na plicní embolii. V roce 1994 byl rehabilitován a před pěti lety, dne 8. února 2002 byly ostatky Vlasty Buriana a jeho ženy Niny přeneseny z Vinohradského hřbitova do nového hrobu na vyše-hradském Slavině.

S bronzovým Vlastou Burianem jsou na snímku zachyceni Pepíček Zíma a Eda Hrubeš.

Foto Josef LOUDA

Pražská radnice a senioři

str. 3

Účtování vodného a stočného

str. 8

Jak se dožít stovky let

str. 10

Naučte se být kreativní

str. 17

Zvláštní důvěra

Téměř osm měsíců po volbách se Česko dočkalo v pátek 19. ledna vlády, která při hlasování v Poslanecké sněmovně dostala důvěru většiny přítomných. Stalo se tak jen díky tomu, že hlasování se nezúčastnili poslanci Melčák a Pohanka, zvolení za ČSSD. Pro jedny jsou zrádci a přeběhlíci, druzí je chválí za státoprávní počín, který prý pomůže zklidnit situaci.

Zda tomu tak bude je ovšem ve hvězdách. Oba poslanci totiž tvrdí, že tolerance platila jen pro hlasování o důvěře a že se nezavázali k podpoře dalších kroků Topolánkovy vlády. Pokud mluví pravdu, může každé další hlasování vládu ohrozit. Snad i s vědomím toho vládní trojkoalice v minulosti uváděla, že chce zemi hlavně co nejrychleji dovést k předčasným volbám. Pokud

Premiér Topolánek s poslanci Melčákem a Pohankou.

nezmění názor, měly by tedy ČR čekat zejména nové volby. K tomu po hlasování v parlamentu vyzval i prezident Klaus, podle kterého se vláda opírá o důvěru „zvláštního typu“. Nelze se divit – vládu založenou místo na konsensu hlavních stran na přeběhlících se i dlouho zdráhal jmenovat.

Časy se opravdu mění

Na území ČR by po letech opět měla být cizí vojska. Požádaly o to USA. V Česku by chtěly umístit svoji radarovou stanici. Má být součástí tzv. protiraketového deštníku, který by měl USA a Evropu chránit před jaderným útokem ze strany radikálních režimů.

I když zastánci radaru uvádějí, že zvýší naši bezpečnost a že půjde jen o pár vojáků, odpůrci tvrdí, že jde o klíčovou záležitost, která zásadně změní postavení ČR v očích světa. Zapravdu jim dává Rusko, které zpochybňuje udávané důvody výstavby, tvrdí, že je ve skutečnosti namířena proti němu a už se nechalo slyšet, že to nezůstane z jeho strany bez odezvy. Ruské noviny k tomu významně uvedly, že deštník by nakonec mohl

sklapnout nad těmi, kdo ho drží, protože by stali jedním z prvních terčů. I proto zřejmě sílí hlasy, že o takové věci, která ovlivní budoucnost všech, by mělo rozhodnout referendum. Zatím je tomu tak, že většina lidí alespoň podle výzkumů veřejného mínění – americkou základnu odmítá. Konaly se už i první protestní akce.

Změny jsme zažili i v DS. Noviny od ledna stojí 9 korun a to i v předplatném. Dostáváme k tomu řadu dopisů. Co nás překvapilo: ani jeden dosud nebyl kritický. Většina čtenářů naopak souhlasí se zdůvodněním, které jsme uvedli. A nejen to. Např. paní Květoslava Kocábová (a nejen ona) z Bojkovic nám napsala: „Mám Dobu seniorů předplacenou. Jelikož došlo ke zvýšení ceny, prosím o sdělení, jakou formou mohu rozdílnou částku uhradit.“ Na všechny podobné dotazy tímto od-

povídáme: Nic dodatečně hradit nemusíte. DS jste si předplatili v době, kdy stála 5 Kč. Na rozdíl od jiných, v DS to co bylo dříve dohodnuto, zpětně neměníme. Vyšší částku budete tedy muset uhradit, až když vyprší současné předplatné.

Na druhé straně chápeme ty, kdo chtějí DS pomoci a to i cestou uhrazení rozdílu za předplatné, které bylo ztrátové už když měla jen 16 stran. Nebráníme se tomu. Je to však výlučně dobrovolná záležitost. Můžete tak učinit zasláním poukázky s příslušnou částkou Radě seniorů ČR (adresu najdete v tiráži). Pokud tak učiníte, nepamenejte čitelně uvést své jméno. V DS bychom chtěli zveřejňovat jména všech, kdo nám takto pomohou.

František VONDERKA,
šéfredaktor DS

AKTIVNÍ SENIOR

Tato rubrika je vyhrazena zejména pro zprávy o činnosti a aktivitách seniorských organizací. Je určena všem, kdo chtějí ukázat, že senioři nejsou ti, kdo čekají až pro ně někdo něco udělá, ale že sami berou svůj osud do svých rukou a konají a dokážou správné a potřebné věci vytvořit a prosadit vlastními silami. Nejen ve prospěch samotných seniorů, ale i dalších. A to i těch, kdo dosud nepochopili, co vyžaduje doba. Do rubriky Aktivní senior rovněž zařazujeme zprávy, které mohou inspirovat a podnítit k akci i jiné. Pište nám, rádi budeme o podobných aktivitách informovat. DS jsou přeče i vaše noviny!

Informace
SDČR

Svaz důchodců ČR – ústředí se k 1. únoru odstěhovalo z Prahy 6-Dejvic, Wuchterlova ul. č. 6. Nové sídlo nyní je: Dům odborových svazů - 3. posch. Nám. W. Churchilla 2, 11359 Praha
Telefon: 234 462 082-4
e-mail: svazduchodcu@seznam.cz
webové stránky: www.rscr.cz0
Teletext: Nova str. 664 a 665
(Pozn.: Na stejné adrese jako SDČR sídlí také Rada seniorů ČR a její ústředí bezplatného poradenství pro seniory – viz také informace na straně 8)

● Pokud chcete ve svém bydlišti založit novou organizaci SDČR, případně změnit Klub Seniorů na samostatnou organizaci Svazu důchodců ČR obraťte se o pomoc na nejbližší organizaci, příslušnou Krajskou radu nebo přímo na ústředí SDČR.

● Doporučujeme všem seniorům, kteří mají zájem zjistit jak vysoké jsou náklady zdravotní pojišťovny na jejich zdravotní péči včetně léků, která jim byla poskytnuta v r. 2006, aby využili své zákonné právo a požádali zdravotní pojišťovnu o „Učet pojištění za rok 2006“

Ve vlastnoručně podepsané žádosti uveďte své rodné číslo. Zkontrolujte si získané údaje a upozorněte na chyby či nejasné položky.

Zdravotní komise SDČR vám nabízí pomoc v případě nejasností.

V HRADCI KRÁLOVÉ BYLI PRVNÍ

Devátý leden 2007 se zapíše do historie Rady seniorů ČR jako den, kdy byla ustanovena první Krajská rada seniorů ČR. Setkání se uskutečnilo v Hradci Králové a jedná se tedy o Krajskou radu Královéhradeckého kraje.

Ustavující schůze se konala v prostorách Poradny Rady seniorů ČR v Gočárově ulici. V úvodu přivítal všechny přítomné prof. Jan Solich, 1. místopředseda Rady seniorů ČR. Z vedení Rady seniorů ČR přijel z Prahy Dr. Zdeněk Pernes a přítomen byl i zástupce vedení Královéhradeckého kraje, náměstek hejtmána pan Miloslav Plas. Samotného jednání se dále zúčastnili Ivan Šklíba (Hradec Králové) – předseda přípravného výboru, Ing. Růžena Rýdlová (Hradec Králové) za Asociaci důchodců odborářů při ČMKOS, Helena Kunešová (Jičín), Jana Kaválová (Náchod) za Svaz důchodců ČR, Dr. Vasil Chynčák

Jednání mělo spíše komorní rámeček, pro seniorské hnutí v ČR má však mimořádný význam.

(Hradec Králové) za Český svaz bojovníků za svobodu, František Seidl (Náchod) zástupce Svazu diabetiků ČR, Josef Černý za Sdružení obrany spotřebitelů ČR, Prof. MUDr. Miroslav Ledvína za Radu seniorů při magistrátu Hradce Králové. Jednání se ze zdravotních důvodů nemohli zúčastnit Miroslav Šafařík (Trutnov) a Jaroslav Kos (Rychnov nad Kněžnou).

Úvodní slovo dostal předseda Rady seniorů ČR Dr. Pernes. Ve svém vystoupení vyzdvihl působnost a cíle činnosti Krajské rady seniorů. V závěru vystoupení pak poděkoval

přípravnému výboru v čele s Ivanem Šklíbou za přípravu celé akce.

Setkání poté pozdravil zástupce Královéhradeckého hejtmána pan Miloslav Plas a popřál tomuto novému seniorskému orgánu mnoho úspěchů v jeho činnosti.

Ivan Šklíba seznámil přítomné s organizací dalšího postupu tajné volby, následné diskuze ap. Samotného volebního aktu se ujal prof. Solich. V tajné volbě byl předsedou Krajské rady seniorů Královéhradeckého kraje jednomyslně zvolen Ivan Šklíba, jeho zástupkyní se stala Ing. Růžena Rýdlová. (text a foto ZH)

Nadále podle starých pravidel

Lidé, kteří pobírají nemocenské, musí umožnit kontrolu dodržování léčebného režimu. Provádějí ji pověřeni pracovníci jednotlivých pracovišť České správy sociálního zabezpečení, tedy okresní (v Praze Pražské, v Brně Městské) správy sociálního zabezpečení (OSSZ/PSSZ/MSSZ). Platí tedy i nadále pravidla jako v roce 2006.

Účinnost zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění a některých souvisejících předpisů, který měl mimo jiné zaměstnavatelům umožnit kontrolovat dodržování režimu dočasně práce neschopného zaměstnance v prvních čtrnácti dnech pracovní neschopnosti, totiž v prosinci 2006 Parlament ČR odložil, a to o jeden rok – na 1. leden 2008.

Pověření pracovníci OSSZ/PSSZ/MSSZ, kteří kontrolují dodržování léčebného režimu (tzv. pracovníci dozoru) se prokazují oprávněním ke kontrole. Práce neschopní občané jsou povinni jim předložit doklad o pracovní neschopnosti, do kterého pracovník dozoru zaznamená datum a čas kontroly a svůj podpis. **Pokud pracene-schopný poruší ošetřujícím lékařem stanovený léčebný režim, může mu příslušná OSSZ/PSSZ/MSSZ nemocenské dočasně snížit nebo zcela odejmout.**

V souvislosti s odložením nového zákona o nemocenském pojištění i nadále v letošním roce platí:

● Organizace s více než 25 zaměstnanci poskytují dávky nemocenského

pojištění svým zaměstnancům samy stejně jako v roce 2007.

● Malé organizace do 25 zaměstnanců stejně jako v roce 2006 přijímají od svých zaměstnanců žádosti o dávky nemocenského pojištění a po-

NEMOCENSKÁ

sílají je příslušné OSSZ/PSSZ/MSSZ, které dávky vyplácejí.

● Práce neschopní pojištěnci mají nárok na nemocenské od prvního dne uznání pracovní neschopnosti.

Pro výpočet denního vyměrovacího základu, od něhož se odvíjí výše dávky nemocenského pojištění, platí stejně jako loni **dvě redukční hranice**. Denní vyměrovací základ je zjednodušeně součet hrubých příjmů za 12 kalendářních měsíců před vznikem pracovní neschopnosti dělený počtem kalendářních dnů s vyloučením nezapočítatelných dnů. **Od 1. ledna 2007 se tyto redukční hranice zvýšily a nově jsou 550 Kč a 790 Kč. Maximální nemocenské, které je možné dostat za prvních 30 kalendářních dnů nemoci, je tak celkem 12 995 Kč.**

Za prvních 14 kalendářních dnů pracovní neschopnosti se denní vyměrovací základ do 550 Kč započítá z 90 %, z částky nad 550 Kč do 790 Kč se započítá 60 %, k částce nad 790 Kč se nepřihlíží. Od 15. kalendářního dne pracovní neschopnosti se částka do 550 Kč započítá v plné výši a částka od 550 do 790 Kč pak ze 60 %, k částce nad 790 Kč se nepřihlíží.

Nemocenské za první tři kalendářní dny se následně počítá jako 25 % denního vyměrovacího základu po redukcii. Od 4. do 14. dne se nemocenské počítá jako 69 % redukováného denního vyměrovacího základu a od 15. dne pracovní neschopnosti se nemocenské vypočítává jako 69 % redukováného denního vyměrovacího základu. (Redukce denního vyměrovacího základu je rozdílná v závislosti na tom, zda se jedná o nemocenské za prvních 14 dnů PN, nebo po 15. dni PN).

Dávky nemocenského pojištění jsou čtyři. Jedná se o nemocenské, podporu při ošetřování člena rodiny, peněžitou pomoc v mateřství a vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství. **Vzhledem k odložení účinnosti zákona zůstávají dále v platnosti všechna dosavadní ustanovení, týkající se podpůrců doby seniorů a ochranných lhůt poživatelů starobního a plného invalidního důchodu, které měl zákon č. 187/2006 Sb. nově upravit.**

(zpracováno DS)

Pražská radnice a senioři

Nový pražský radní radní pro oblast sociální a bytové politiky Jiří Janeček (ODS) odpovídá na otázky Doby seniorů.

Změní se nějak politika magistrátu vůči seniorům v tomto volebním období nebo zůstane stejná?

Určitě se změní, ale mohu všechny ujistit, že se budeme snažit, aby to nemělo negativní dopad na seniory. Vyplývá to i z nových zákonů, které prosadila bývalá vláda premiéra Jiřího Paroubka, zejména o sociálních službách a o deregulaci nájemného.

Pokud se změní, tak v jakém směru především?

Za své resorty sociální a bytové politiky mohu prohlásit, že se snažíme společně s městskými částmi vytvořit takové mechanismy, aby si senioři mohli užívat co možná nejvíce svého klidného stáří. I když je mi jasné, že platnost zmiňovaných dvou zákonů jim moc na klidu nepřidává. Proto se snažíme jejich případné dopady co nejvíce zmírnit a vytvořit pro sociálně slabší občany alternativy řešení jejich nelehké situace. Proto například připravujeme sociální program ohledně deregulace nájemného.

Jaké jsou současné výhody senior pasů v Praze v porovnání s jinými městy?

Za mého krátkého období ve funkci platí výhody senior pasů, které byly odsouhlaseny bývalým vedením. Samozřejmě i tímto problémem se chci zabývat a to i v návaznosti na informace z velkých měst celé republiky.

Připravujete něco nového v této oblasti?

V současné době se zabýváme zejména zaváděním dvou klíčových zákonů o sociálních službách a de-

Radní
Jiří Janeček

regulaci nájemného. Jejich platnost ovlivní život seniorů v Praze. My se snažíme, aby to bylo pro ně co nejméně bolestivé a abychom jim pomohli překonat složitosti této legislativní změny.

Jsou akce, společenské a podobné, které se uskutečňovaly pod záštitou radního, který má na starosti sociální politiku. Jaké to budou v letošní zímě?

Samozřejmě chci v tomto směru pokračovat. Nevidím důvod, proč bychom takovéto zpestření života seniorům neměli dopřát, nebo jakkoli měnit. Naopak jsem připraven některé z nich podpořit nejen návštěvou, ale i jiným způsobem. Se seniory jsem v každodenním kontaktu, protože s nimi řeším jejich nejruznější problémy nejen na magistrátě, ale i na Praze 11.

Další akce pořádají centra péče o seniory na jednotlivých městských částech a domovy důchodců. Zúčastňujete se nějakých?

Mám z nich dokonce nezapomenutelné zážitky. A obdivuji některé tyto lidi v těchto zařízeních, jak dobře ve svém věku vypadají a jaký mají přehled o tom, co se kolem nich děje. Jak fundované otázky kladou v diskusích a dokáží člověka přivést do úzkých. To je i díky jejich upřímnosti. Navíc když některé domovy organizují mikulášské nebo vánoční besídky společně s matkami z azylových domů, jsou to nezapomenutelné zážitky. Vidět rozzářené oči seniorů a malých ratolestí, kteří v tu chvíli mají kolem sebe řadu babiček a dědečků. Přál bych to každému vidět.

Jak zjišťujete co pražští senioři potřebují? Se kterými seniorskými organizacemi jste ve styku a jak často?

Spolupracuji s většinou sociálních zařízení a institucí na území hlavního města Prahy. Je třeba v co nejkratší době vyřešit řadu nedostatků zejména co se týká zákona o sociálních službách. A to tak, aby senioři získali co nejrychleji to, na co mají nárok.

Ptal se Dušan POKORNÝ

AKTIVNÍ SENIOR

Není to jen o internetu

Tma počítačové nevzdělanosti nad důchodci v Libereckém kraji řídne. V lednu 2007 Svaz důchodců ČR Liberec ve spolupráci s firmou PROPRIO a nadací ELPIDA otevřely 1. kurs Školičky internetu pro seniory v Žandově, pár km západně České Lípy.

V únoru bude pro stoupající zájem otevřen druhý. Zároveň se připravuje otevření Školičky internetu pro seniory v České Lípě. A v Liberci samém se již „jede“ na směny! V únoru to bude dopolední i odpolední kurs.

„Senioři k počítačům“ je výzva internetových Pozitivních novin. Že jste o ní ještě neslyšeli? Zkusíte: Fakt je jeden – Libereckým díky tomu vůbec nemají čas na tlachání.

Mají i vlastní internetové noviny. Najdete je na adrese. Nyní se navíc rozhodli pomoci při rozšiřování naší Doby seniorů. Kde na to berou čas? No, zeptejte se jich samotných. Zkusíte zavolat na číslo 844 900 005 – za místní tarif tam tazatelé poskytnou ty nejpodrobnější informace nejen o věci samotné, ale i jak na ni nejlépe jít. V Liberci se daří naplňovat ústřední heslo Svazu důchodců ČR: „Důchodci důchodcům; aby člověk nebyl sám“. Nemáte chuť je „dohnat a předejít“? **P. J. BUVALA**

VÝHODNÉ SLEVY PRO REKREAČNÍ POBYTY SENIORŮ

Hotel Energetik stojí v pěkném prostředí, 15 minut od centra města Rožnova pod Radhoštěm, na jižním svahu lesoparku v n.v. 373 m. Rožnov pod Radhoštěm je malebné městečko, které okouzlí návštěvníka v každém ročním období.

Ubytování je v 1,2. a 3-lůžkových pokojích s koupelnou, WC, telefonem a TV na pokojích. Hotel má pokoje a lodžie s výhledem na panoráma Beskyd, výtah, bezbariérové vstupy, bezplatné parkoviště u hotelu. Zdravotní poliklinika 500m a autobusové i vlakové nádraží cca 2km od hotelu. Taxi na hotel z nádraží 50,- Kč. Odvoz z nádraží je možno zajistit.

Individuální 7-denní senior-pobyty s PP 2790,- Kč s CP 3.040,- Kč
Skupinové pobyty seniorů 360 – 400,- Kč

V období od 18.6. do 8.7. u skupin ještě mimořádná sleva.

V cenách pobytů skupin /nad 35 osob/ je zahrnut autobusový výlet do horského areálu Poustevny, na horu Radhošť 1129 m a prodejní exkurze do jedinečné výroby svižek a výrobků z vosku v Dolních Pasekách.

Majitelé senior-karet mají každý den 1x kávu zdarma.

TEL: 571 648 377 FAX: 571 648 388 e-mail: rtxps@email.cz www.hotelenergetik.cz

Brno: Zájem o poradnu RS ČR

Také v Brně existuje poradna RS ČR, která zdarma poskytuje seniorům sociální a bytové poradenství. Jejím vedoucím je Ing. Pavel Březa, kterého proto DS požádala o krátký rozhovor.

Máte za sebou už několik měsíců práce. Můžete říci jak senioři poradnu dosud využívali?

Činnost Regionální poradny v Brně jsme zahájili v září 2006 a již od října vykazujeme přes 50 telefonických dotazů a osobních návštěv, v prosinci již přes 70. Domnívám se, že v letošním roce vzroste zájem nejen vzhledem rozšíření informací o naší činnosti, ale také proto, že sociální postavení seniorů bude stále naléhavěji vyžadovat orientaci v problematice a případně pomoc.

S jakými problémy se na vás brnění senioři nejčastěji obracejí?

Pro seniory jsou velmi důležité otázky spojené se zákonem 107/2006 Sb. o jednostranném zvyšování nájemného, kde jim ověříme správnost sděleného zvýšení nájmu i způsob, jak se za dané situace správně a účinně chovat, případně jak se bránit neoprávněných náro-

kům majitelů. V oblasti sociální se rovněž výrazně setkáváme s problematikou realizace zákona 108/2006 Sb. o sociálních službách. Škála dotazů je zatím velice pestrá. Očekáváme, že v průběhu letošního roku už dospějeme k nějakým zobecněním, kterým se pokusíme obohatit informace poskytované v Době seniorů.

Jak spolupracujete s dalšími organizacemi, které pracují se seniory?

Naše činnost v městě Brně je v podstatě na začátku a především kontaktujeme organizace seniorů, aby poznaly možnost využívání naší poradny. S poradnou Svazu důchodců se doplňujeme a spolupracujeme rovněž se Sdružením na obranu spotřebitelů. V bytové oblasti jsme v bezprostředním kontaktu se Sdružením nájemníků, se kterým hodláme spolupracovat na vy-

jádrněních k bytové politice města, ale také při posuzování společenských dopadů zákona 107/2006 Sb.

Jaké další cíle jste si stanovili pro další rozvoj činnosti poradny?

V letošním roce chceme rozšířit svoji činnost na práci v terénu, to znamená prostřednictvím aktivistů vyhledávat a pomáhat řešit konkrétní problémy v domácnostech. Nabízíme radnicím spolupráci a veřejné diskuse k sociálním a bytovým otázkám. Domníváme se, že je v zájmu veřejné správy, aby občané byli plně a řádně informováni nejen o svých povinnostech, ale i o svých právech. Podpoříme vznik Krajské rady seniorů, abychom zajistili co nejširší uplatnění znalostí našich odborníků ve prospěch seniorů. Bude pro nás velice důležité, když zájem a spokojenost našich seniorů přispěje k růstu prestiže naší poradny.

Podobně jako v jiných městech, nyní i v Brně mohou senioři nad 70 let jezdit MHD zdarma. Můžete říci, kdo se zasloužil o to, že Brno už v tomto směru není výjimkou?

Zavedení využívání MHD v městě pro seniory nad 70 let zdarma bylo ve volebních programech ČSSD a KSČM. Vzhledem k tomu, že ihned po volbách projednávala Rada města Brna nové tarify MHD od 1. 1. 2007, rozhodla o rozšíření bezplatné přepravy pro osoby starší 70 let na základě průkazky s bezplatným kuponem vydané dopravcem.

Ptal se fav

Pozn.: Kontaktní údaje brněnské poradny RS ČR najdete na str. 8

INFO LETEM

Na důchody bude

Česká správa sociálního zabezpečení evidovala k 31. prosinci 2006 celkem 1 995 350 starobních důchodců a 4 848 236 poplatníků pojistného na sociální zabezpečení. Na jednoho starobního důchodce tak přispívalo 2,43 poplatníků. Lidí, kteří přispívají na jednoho důchodce, za pět let přibýlo – v prosinci 2001 na jednoho starobního důchodce přispívalo 2,36 poplatníků pojistného.

Všech důchodců, tedy penzistů starobních i osob pobírajících důchody invalidní a pozůstalostní, bylo ke konci prosince loňského roku 2 683 784. To znamená, že na jednoho důchodce přispívalo 1,81 poplatníků pojistného. V prosinci 2001 se jednalo o 1,75 poplatníků. Pojistné na sociální zabezpečení musí platit zaměstnanci, organizace za své zaměstnance a OSVČ.

Od prosince 2001 do prosince 2006 přibýlo celkem 318 140 poplatníků pojistného, což znamená nárůst o 6,5 %. Starobních důchodců bylo přitom v prosinci 2006 o 72 578 více (nárůst o 3,6 %) než před pěti lety. **Počet poplatníků pojistného tak roste rychleji než počet starobních důchodců.** (red)

VĚTŠINA ŽÁDOSTÍ ZAMÍTNUTA

Celkem 129 443 žádostí o úpravu či obnovení výplaty vdovského důchodu dle zákona č. 267/2006 Sb. evidovala k 11. lednu 2007 Česká správa sociálního zabezpečení. Z toho už 71 996 žádostí, tedy více než 55 %, vyřešila.

V 17 717 případech ČSSZ rozhodla kladně a upravila ženám jejich vdovský důchod či obnovila jeho výplatu. V ostatních případech (75 % žádostí) musela ČSSZ vydat zamítavé rozhodnutí, protože žadatelky na úpravu či obnovení výplaty vdovského důchodu podle zákona neměly nárok. Vzhledem k této skutečnosti ještě jednou opakujeme, kdy má žádost šanci na kladné vyřízení.

Nárok na úpravu či obnovení výplaty vdovského důchodu mají podle novely zákona o důchodovém pojištění ty ženy, jejichž manžel zemřel před 1. lednem 1996 a celkový úhrn dvou důchodů (např. vdovského a starobního), na které měly nárok, překračoval pevně stanovené maximum platné v době vzniku souběhu. Tyto ženy pak dostávaly buď nižší vdovský důchod nebo na vdovský důchod vůbec neměly nárok. Vůbec neměly nárok na vdovský důchod podle dřívější právní úpravy ty ženy, jejichž samotný starobní nebo invalidní důchod, který pobíraly, dosahoval maxima určeného pro úhrn dvou důchodů.

Je třeba ale zdůraznit, že i v současné době platí to, co platilo dříve: při souběhu dvou důchodů náleží vyš-

ší důchod v plné výši a z nižšího pouze jedna polovina. Pokud tedy například žena pobírala vdovský důchod zkrácený na polovinu z důvodu souběžné výplaty starobního nebo jiného důchodu a tato polovina už nebyla dá-

ÚPRAVA VDOVSKÝCH DŮCHODŮ

le krácena kvůli pevně stanovenému maximu, nemá žena na úpravu vdovského důchodu nárok. **Příklad úpravy vdovského důchodu:** Žena ovdověla 15. 2. 1989. V té době již pobírala starobní důchod ve výši 2 625 Kč.

Vdovský důchod po zemřelém manželovi by činil 1 432 Kč. Pro souběh se starobním důchodem byl upraven na polovinu, tedy na částku 716 Kč. Vdově

tak od úmrtí manžela náleželo celkem 3 341 Kč (tj. 2 625 Kč jejího starobního důchodu plus 716 Kč vdovského důchodu). Podle tehdejší právní úpravy však nesměl úhrn všech důchodů překročit 2 800 Kč. Proto byl vdovský důchod omezen na 175 Kč (tj. 2 800 Kč mínus 2 625 Kč starobního důchodu ženy). Tato částka se od přiznání až do současnosti zvyšovala o valorizace. Novela zákona umožňuje od červencové splátky 2006 upravit vdovský důchod na původních 716 Kč, (tedy na částku, která by náležela bez omezení do souběhového maxima 2 800 Kč). Tyto finanční prostředky se ještě navýší o valorizace. Stejně se postupuje v případě, když vdovský důchod 716 Kč podle dřívější legislativy nenáležel vůbec. To bylo tehdy, když samotný starobní důchod dosahoval částky 2 800 Kč.

Další podmínkou, kterou je třeba splnit proto, aby ČSSZ mohla vdovský důchod přepočítat či nově začít vyplácet je, že k 1. červenci 2006 měla žadatelka po manželovi, k jehož úmrtí došlo před 1. 1. 1996, na vdovský důchod stále nárok. O úpravu či obnovení výplaty vdovského důchodu je třeba písemně požádat Českou správu sociálního zabezpečení. Speciální formulář „Žádost o uvolnění důchodu vdov dle zákona č. 267/2006 Sb.“ je dostupný na webu ČSSZ na adrese. Žádost lze sepsat přímo na příslušné OSSZ/PSSZ/MSSZ.

(úpravy DS)

POSTAVENÍ SENIORŮ U JIŽNÍCH SOUSEDŮ

Článek o důchodcích v bývalé NDR vyvolal značný ohlas. Proto dnes nahlédneme k rakouským sousedům. V Rakousku seniorské organizace vznikaly už mezi oběma válkami, rozvoj však nastal až po roce 1945.

Dnes je z celkového počtu více než dvou milionů rakouských seniorů více než polovina činná v některé ze seniorských organizací. Neočekávají od nich jen nabídky a pomoc při utváření smysluplného života ve stáří, ale také účinné hájení svých zájmů. To však vyžadovalo, aby spojili své síly. Měli štěstí, že narazili na osvědčené politiky. S myšlenkou dát seniorskému hnutí v zemi pod Alpami společnou střechu totiž přišel počátkem sedmdesátých let tehdejší spolkový kancléř Bruno Kreisky.

I díky tomu byla v roce 1976 založena Rakouská rada seniorů.

Vedle ní v devadesátých letech z iniciativy dvou největších seniorských organizací – Svazu penzistů (PVÖ) a Svazu seniorů (ÖSB) – vznikla jako poradní orgán vlády spolková rada pro záležitosti seniorů. Původně příslušela ke spolkovému kancléřství, od roku 2000 působí při ministerstvu pro sociální bezpečí a záležitosti generací. Úkolem tohoto orgánu je posuzovat a připomínkovat zákony, které se týkají starší generace. Hlavní součástí této 35 členné spolkové rady je tzv. Kurie seniorů, která čítá 19 členů. Stalo se tak na základě obecného poznání, že záležitosti seniorů mohou nejlépe sledovat samotní senioři. Proto také členy Kurie jmenují samotní senioři a její obsazení vychází z velikosti členské základny zastoupených seniorských organizací. Je to průhledné a zamezuje to tomu, že za seniory mluví lidé, kteří nemají jejich mandát. Další 16 členů tohoto poradního orgánu je pak jmenováno spolkovými zeměmi, kancléřem a vybranými ministerstvy či Svazem měst a Svazem obcí. Rada se volí na tři roky.

Aby Kurie seniorů mohla i navenek pracovat účinně, vyvstala časem potřeba jejího právního zastřešení. Vzhledem k pracovnímu i personálnímu prolínání se jím nakonec stala Rakouská rada seniorů. Členy této

zejména k zajištění poradenství, informovanosti a péče o seniory. Ročně tak na každou Rakušanku starší 55 let a na každého Rakušana nad 60 let vláda dává k dispozici pevně stanovenou částku (v roce 1998 to bylo 11 schillinků, dnes je to 0,8 euro), o jejímž využití rozhodují samotní senioři.

Seniorské organizace, které z této obecné podpory čerpají, musejí o jejím využití skládat účty Rakouské radě seniorů. Vedle této podpory ze zákona mohou seniorské organizace žádat o další prostředky, které však už podléhají schválení.

Rakouské radě seniorů byl za přispění rakouského prezidenta Heinze Fischera v roce 2005 přiznán rovněž statut tzv. 5. sociálního partnera, což jí dává větší prostor při prosazování zájmů třetí generace v sociální oblasti.

Jak na tom jsou?

Údaje o průměrných důchodech jsou zavádějící.

Proto k penzím v Rakousku uvádíme následující přehled (viz tabulka dole), z něhož si lze učinit objektivnější závěry:

Rakouští penzisté si z důchodu platí zdravotní pojištění, penze je vyplácena 14krát ročně. Nyní se zvažuje do roku 2010 zavést minimální penzi ve výši 726 euro, kterou by ale měli dostávat pouze pojištěnci, kteří nemají jiný další zhodnotitelný majetek. K němu má patřit příjem partnera nebo úspory, počítat se do něho naopak nemají byty v osobním vlastnictví. Myšlenka zavedení minimálního důchodu vznikla na základě údajů, podle kterých 460 000 z více než 8 milionů Rakušanů žije pod oficiální hranicí chudoby. K sociálně nejslabším zřejmě jako u nás patří i v Rakousku velká část důchodců.

(red)

Úřadujícím předsedou Rakouské rady seniorů je letos Karl Blecha. Ve funkci se pravidelně po roce střídají zástupci PVÖ a ÖSB.

střechové organizace mohou být seniorské organizace s celostátním významem, které mají minimálně 10 000 členů a působí nejméně ve třech spolkových zemích. Dnes Rakouská rada seniorů sdružuje celkem pět organizací, počet míst, která mají v 19-členné radě, je odvozen od velikosti jejich členské základny.

Zákon o seniorech

Tzv. Seniorengesetz je výdobytek, který Rakušanům zatím můžeme jen závidět. Byl přijat v roce 1998 a je výsledkem snah, posílit roli samotných seniorů při vytváření života starší generace. Tak, aby sami rozhodovali, na co se v tomto směru zaměřit.

Zákon tak např. stanoví, že spolková vláda každoročně v rámci státního rozpočtu vyčlení i prostředky na podporu seniorů. Sloužit mají seniorským organizacím

INFO LETEM

Poslanecké pomníčky

V minulém čísle jsme slibovali, že zveřejníme jména všech poslanců, kteří při hlasování o státním rozpočtu pro rok 2007 zvedli ruce pro to, aby se takzvané poslanecké pomníčky hradily z peněz, které si vláda k tomu účelu musela půjčit i z důchodového systému. Také náš redakční maskot pejsek Sendy hrozil, že se všem zúčastněným patřičně „odmění“. Slib bohužel nemůžeme splnit. Ani my, ani Sendy. Až na světové výjimky se totiž na tomto někdy velmi podivném (peníze pro AC Sparta nebo na stavbu golfového hřiště) porcování medvěda podíleli téměř všichni zákonodárci a to „napříč parlamentem“. Výčet jednotlivých jmen by zabral hodně místa a i našeho maskota by ta jeho „pomsta“ asi zmořila.

Jde ostatně především o něco jiného. Je zjevně třeba změnit systém, který podobné poslanecké „úpravy“ rozpočtu umožňuje. Samozřejmě, že se snaží plnit i finanční přání ve svých obvodech a to i proto, aby tam znovu dostali hlasy. Jasně také je, že existují a nadále budou existovat oprávněné požadavky, které se do vládního rozpočtu nevejdou a jejich prosazení bude záležitostí poslanců.

Jde jen o to, aby byly opravdu oprávněné a neděly se na úkor potřebnějších věcí. Možná, že by pomohlo, kdyby poslanci při vznášení svých požadavků na státní kasu měli současně konstruktivní povinnost, která by jim také ukládala navrhnout odkud, popř. na čí úkor, čerpat jimi požadované prostředky.

Vláda si na financování poslaneckých pomníčků poprvé od roku 1996 půjčila z důchodového systému. Znovu to naléhavě ukázalo potřebu oddělení důchodového fondu od státního rozpočtu. Jedině to je cesta, aby ho nebylo možné využívat k flikování případných děr v rozpočtu či dokonce k financování projektů, které se skutečnými potřebami důchodců nemají nic společného.

(fav)

Výše penzí	ženy	muži
Do jednoho tisíce euro	63 %	30 %
Od jednoho tisíce do dvou tisíc euro	30 %	50 %
Nad dva tisíce euro	7 %	20 %
Průměr (brutto)	760 euro	1400 euro

ZAZNAMENÁNO DS

KNÍŽECTVÍ
NA PRODEJ

Zájemci si nyní mohou za 65 milionů anglických liber (asi 2,7 miliardy korun) knížectví Sealand. To vzniklo, když v roce „princ“ Roy Bates okupoval opuštěnou námořní pevnost z 2. světové války, ležící vzdušnou čarou deset kilometrů od města Harwich v hrabství Essex. Pi-

distáteček téhož roku vyhlásil nezávislost, vydává vlastní pasy a má svou měnu i poštovní známky. Britské královské námořnictvo se sice Batese pokusilo z pevnosti vyhnat, ale on je zahnal několika varovnými výstřely. Později jeho nezávislost potvrdil soudce, který rozhodl, že jelikož Sealand leží za třímilovým pásmem britských teritoriálních vod, k zemi nemusí nutně patřit. Vloni ovšem Saelandany postihla pohroma v podobě požáru a kníže s rodinou se následně rozhodl stát prodat. O koupi projevíli zatím zájem provozatelé jedné z nejpoužívanějších internetových stránek The Pirate Bay, která nabízí návody ke stažení filmů bez placení. Počítačové piráti se domnívají, že se tak vyhnou problémům s autorskými právy. Novodobí piráti ale nemají zatím dost peněz a tak pořádají sbírku a dárčům slibují, že jim později udělí sealandské občanství.

ANTIKVITA
obchod zbožím starožitným již od roku 1990
Praha 6 - Dejvice, Na Sutích 8
ZVEME VÁS K LASKAVÉ NÁVŠTĚVĚ!
Obchodní hodiny od pondělí do pátku 9.30 - 17.00

KUPUJEME STAROŽITNOSTI. ZA PENÍZE!
Koupíme veškeré starožitnosti a dárky 10.00-12.00 a 14.00-17.00
www.antikvita.cz 233 336 601

ŽIVOT PRO FOLKLOR

Řekne-li se Raisův kraj, může někdo myslet Trhovou Kamenici či Hlinsko, kde Karel Václav Rais učiteloval, ale patriotům se vybaví jeho rodiště Lázně Bělohrad, to je „pod Zvičinou.“ Před bělohradskou školou stojí jeho pomník, dilo slavného sochaře Bohumila Kafky, pamětní deska připomíná místo, kde stával jeho rodný domek, a z bývalé zámecké zimní zahrady je Raisův památník. A přece je Bělohrad známý ve světě především folklórem.

Vyděme z faktu, že folklorní soubor Hořeňák z Lázní Bělohradu měl tu čest v roce milenia zahajovat na Staroměstském náměstí v Praze třítydenní reprezentativní program České Velikonoce. Vystoupil tam dvakrát a sklídl tak velký úspěch, že byl mimořádně pozván i na závěr, kdy tato akce vyvrcholila. Ten Hořeňák, proslavený ve více

Luhačovicích, Kyjově, na zemské přehlídce v Pardubicích a jinde. Soubor se zabývá zpracováním lidového umění, to je písněmi, tanci, dětskými hrami, na jejichž podkladě se snaží rozvíjet dětskou hudebnost, rytmické cítění a pohybovou kulturu. Ve svém repertoáru má písně a tance z Podkrkonoší a podhorských oblastí Čech. Návrhy na kroje

Manželé Jana a Jindřich Rychterovi.

než 40 zemích Evropy, Asie i Ameriky, se letos dostal do své už 58. sezóny. Jak řekli manželé Jana (66) a Jindřich (67) Rychterovi, kteří od roku 1972 soubor obětavě vedou, 55členný Hořeňák s 12člennou muzikou má na svém kontě od svého vzniku v roce 1949 víc než dva tisíce vystoupení a prošlo jím celkem přes tisíc lidí. Hořeňák si za dlouhá léta svého působení, a to jak uměleckého, tak i kulturního, vytvořil osobitý hudební, taneční i slovesný repertoár, který ve svých hlavních rysech vychází z romantických historických vrstev folkloru v Podkrkonoší. Ten dále doplňuje z jiných podhorských krajů Čech, především Podorlicka a z Českomoravské vysočiny.

Soubor, jehož zakladatelem byl věhlasný folklorista Vratislav Vycpálek, má svoji vlastní „líheň“ v dětském Hořeňáčku. Ten vznikl v roce 1975 a i on od doby svého založení dosáhl mnoha úspěchů na národních přehlídkách i dětských folklorních soutěžích. Účinkoval na festivalech „U nás na Náchodsku“, ve Strážnici, Šumperku,

provedlo Národopisné muzeum v Praze. Dnes ho vede Rychterových syn Milan.

V roce 1979 manželé Rychterovi založili navíc dětský soubor Hořeníček, ve kterém pracovali s dětmi již od 4 let. Hořeníček vedli až do roku 1985, kdy se spojil se souborem Hořeňáček.

Ale zpět k Hořeňáku - kromě Albánie a Norska procestoval už celou

V Hořeňáku se letos během vystoupení v hotelu Horizont v Peci pod Sněžkou poprvé jako tanečnice představila i vnučka Rychterových Míša.

Evropu, čtyřikrát byl i v Turecku a v posledních letech na velkých zájezdech v Kanadě a USA. Byl i 18 dní v Brazílii na dvou folklorních festivalech, z nichž ten první je největší svého druhu na světě. A protože tam bylo při té příležitosti otevřeno i světové folklorní muzeum, vyhověli žádosti pořadatelů, aby do něj věnovali něco z českého folkloru.

Dvě poznámky pro upřesnění závěrem - soubor není z vlastního Bělohradu, ale z Horní Nové Vsi u tohoto městečka, a proto název Hořeňák. Druhá poznámka je pro závistivého Čecháčka, cože z té slávy vlastně mají - takže po pravdě: každý člen Hořeňáku, který jen např. do Brazílie, zaplatil ze svého 21 tisíc korun, uhradil náklady za potřebné očkování, vstupní vízum a letištní poplatek 36 dolarů.

O penězích to prostě není. Jen o lásce k folkloru, o snaze zachovat ho pro budoucnost a udělat tím radost jinými i sobě.

A úplně nakonec: manželé Rychterovi v Hořeňáku působí od dob jeho vzniku. Oba začínali jako tanečníci a následně souboru věnovali celý svůj život. Jindřich stál roce 1974 také u zrodu dnes již mezinárodního folklorního festivalu „Slavnosti písní a tanců pod Zvičinou“ v Lázních Bělohrad, jehož ředitelem je dodnes.

(jokr, red – foto Josef Krám)

Ani vnuk Lukáš (uprostřed) nepadl daleko od stromu. Tančí v Hořeňáčku.

Zkusili jste někdy ráno vstát a na chvíli nechat ještě zavřené oči? Pak dojít do koupelny, umýt se, obléknout, uvařit snídani a začít pracovat? Je to náročné, a teď si představte, že nejen ráno v temnotě, ale 24 hodin denně tak absoluuje Paedr. Pavel Belšan (72 let). Nevidomým se stal v necelých 60 letech, ale nad jedním z nejtěžších lidských zdravotních postižení vyhrává.

VYHRÁVÁ BOJ S TEMNOTOU

Ósud mu změnil život ve zlomku sekundy. Dr. Belšan měl ve středním věku stárnutí výbornou fyzickou kondici, a tak vozil na chatě kolečka mokrého těžkého písku. Práci bral rovněž jako kondičku a řekl si, že odveze pět kubíků. Jenže tělo zatrucovalo, céva podporující zrak nevydržela a svět se zahalil do tmy. Přes veškerou snahu a péči lékařů i četné opakované chirurgické zákroky na konci zazněla neúprosná diagnóza – jedná se o trvalou nevidomost. Nezbývalo nic jiného než si zvykat na bílou slepeckou hůl. Pavel Belšan říká: „Je skutečností, že jsem cestu hledal složitě a jako vždy zůstaly jen dvě možnosti. První je nonakceptace postižení, kdy se člověk začne považovat za osudem tvrdě postiženého, lituje se a očekává to také od svého okolí. Podle mne to není správně, a proto jsem zvolil druhou cestu – akceptaci. Postižený na ní nejprve musí zvládnout prostředí, v němž žije, čerpat z dovedností, které mu zbyly, a učit se nové, ty typické pro postižení. Vydal jsem se na tuto pouť a myslím, že ji zvládám.“

Měli jsme možnost se přesvědčit a souhlasíme. Ale umíme si vůbec představit život bez zraku? Těžká zraková postižení jsou pokládána i podle OSN za jedny z největších handicapů člověka. Statistiky uvádějí, že v České republice je okolo

100 000 zrakově postižených, z toho je šest tisíc slepých od narození. V 80 000 případech člověk bojuje se zrakovými problémy po věku 60 let. Nejčastějšími příčinami jsou diabetes a také úrazy zejména v neznámém prostředí. A opravdu záleží na vůli každého postiženého, jak dokáže bojovat. Pavel Belšan se do boje po všech stránkách na jedničku a může tedy dnes konstatovat: „I bez zraku lze žít šťastný život. Mám hodně práce. Denně přijímám okolo dvaceti e-mailů. Jejich vyřizování mi trvá přece jenom déle než dřív, ale mám tady běžný počítač PC se zvukovým výstu-

pem, skenerem a speciálním softwarem, takže „čtu“ - slyším - bez problémů a vkládám odpovědi také s pomocí zvuků. Díky tomu zvládám techniku, bez které se dnes většina lidí neobejde. Já jí mám vzhledem k mojí „tmě“ upravenou, mohu sledovat také noviny, časopisy nebo internet - a jsem zase v normálním světě.“

Pavel Belšan má i skvělé rodinné zázemí v manželce Jiřince a synech

Markovi a Janovi, což je dalším kritériem, jak usnadnit postiženému handicap. Pavel po celý život jako pedagog moder-

nizoval tělovýchovné dění ve školství a vymýšlel účelné cvičení pro školní děti různých věkových kategorií. Jinak ho také kolegové titulují komponista pohybu, je autorem mnoha hromadných tělovýchovných vystoupení, působil i v Tunisu, dodnes spolupracuje s různými sportovními organizacemi. Dříve narození ho znají i z televizní obrazovky z fit-rozcviček a v současnosti také z 20-ti dílného seriálu o tělovýchově a sportu. Se svými přáteli komunikuje ve francouzštině, ruštině, v současnosti se ještě zdokonaluje v angličtině. Neza-

pomíná ani na sport, posilování i turistiku a udržuje si velmi dobrou fyzickou kondici. Prostě musí být pořád v činnosti. A co udělat pro nevidomé? „Ve Sjednocené organizaci nevidomých a slabozrakých jsme řešili problémy v nálehavých oblastech, ve výzkumných publikacích „Postoje české veřejnosti ke zrakově postiženým“ nebo „Zrakově postižení a realita jejich života“ jsou pravdivé výpovědi o životě nevidomého člověka – bez patosu a dramatičnosti. Materiály našich výzkumů dáváme k dispozici odpovědným institucím. Jednoduše řečeno, naším cílem je usnadňovat lidem s handicapem život a v co největší míře ho do něj vracet. Na Fakultě tělesné výchovy a sportu v Praze přednáším například o trasérství – to je když zdravý sportovec navádí nevidomého třeba na běžkách (slovem), či s ním pracuje i v jiných sportech, třeba kanoistice nebo turistice.“

V seniorském věku jsou zdravotní problémy na denním pořádku. Snad se mnohým po přečtení tohoto příběhu budou řešit lépe. Ale záleží na každém zvlášť.

Antonín PEČENKA
Foto Milan ŠUSTA

KNIŽNÍ OKÉNKO DS

NOVINKY

KDYŽ JE VRAH SYMPATÁK

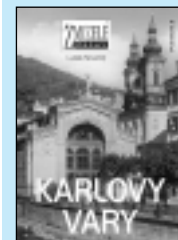
Dexter Morgan je zábavný a má nádherně ironický smysl pro humor. Je to dokonalý džentlmen, obětavý bratr a docela pohledný chlapík. Má ale jednu povahovou vadu: přitahují jej vraždy. Možná není divu, že pracuje u miamské policie jako expert na analýzu krevních vzorků. Dokonale uspořádaný život Dexterovi

naruší sériový vrah, který se nečekaně objeví v Miami. Dexter ale fascinuje – vrahův styl kopíruje policistovo myšlení, dokonce jakoby Dexter vyzýval ke hře. Až jej napadne otázka, jestli tím vrahem nakonec není on sám. Roman Drasticky děsivý Dexter vydalo nakladatelství BBart a dostanete jej za 199 korun.

TAKÉ KARLOVY VARY UŽ ZMIZELY

Nejnovějším přírůstkem žádané edice Zmizelé Čechy se stává kniha Lukáše Novotného Karlovy Vary. Fotograficky vybavená publikace jako vždy připomíná zaniklé památky a jiné nemovitosti. Kniha vydává Paseka a stojí 229 korun českých.

10 nejprodávanějších

1. Halina Pawlowská: Jak blbá, tak široká, 199 Kč
2. Hanka Kynčová: Tajemství životního stylu, 299 Kč
3. Jiřina Bohdalová: Měla jsem štěstí na lidi, 399 Kč
4. Tomáš Halík: Prolínání světů, 359 Kč
5. (-) Milan Kundera: Nesnesitelná lehkost bytí, 357 Kč
6. (+) Irena Obermannová: Deník šílené milenky, 199 Kč
7. Ostravak Ostravský: Deník Ostravaka 5, 99 Kč
8. Petr Janeček: Černá sanitka a jiné děsivé příběhy, 299 Kč
9. Simona Monyová: Seběmile nec, 149 Kč
10. Iveta Toušlová a kol.: Toulavá kamera 2, 269 Kč

Rubriku připravujeme ve spolupráci s knižnictvím Kanzelsberger, a. s.

INFO LETEM

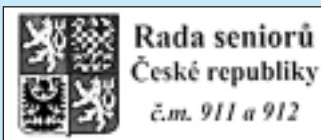
Poradny RS ČR

Sídlo pražské poradny Rady seniorů České republiky je v Domě odborových svazů v Praze 3, Nám. W. Churchilla 2.

Telefonní spojení -
oblast sociální: 234 462 074,
oblast právní: 234 462 076,
oblast bytová: 234 462 075,
poradna pro seniory pro práci
s PC: 234 462 073 - 7.

E-mail: rscr@rscr.cz

Pracovníci poradny vyřizují každé pondělí a středu (14 - 18 hod.)
otázky sociální, každé úterý
a čtvrtek (14 - 18 hod.) otázky

bytové. Do poradny pro práci s PC můžete volat každý pracovní den od 9 do 11 hod., nebo napsat na email: hrebekj@rscr.cz. Osobní návštěvu v nejen v počítačové poradně je vhodné předem oznámit telefonicky.

KONTAKTNÍ ÚDAJE
REGIONÁLNÍCH
PRACOVÍŠŤ:

Hradec Králové, Dům odborových služeb,
Gočárova 1620 - kancelář 405 -
telefon 495 521 048

Email: poradna.hradec@rscr.cz
Vedoucím regionálního pracoviště v Hradci Králové je Prof. RNDr. PhMr. Jan Solich, CSc.

●

Ostrava, Dům odborových služeb, Československá
18 - kanceláře 55, 55A -
Telefon: 596 111 023
Email: poradna.ostrava@rscr.cz
Vedoucím regionálního pracoviště v Ostravě je Ing. Oldřich Pospíšil.

●

Brno, Dům odborových služeb, Malinovského nám. 4 - kanceláře 413, 414 - telefon 532 139 414
Email: poradna.brno@rscr.cz
Vedoucím regionální poradny v Brně je Ing. Pavel Březa.

●

Regionální poradny pracují v obdobném režimu jako pražská centrála, neposkytují však seniorům poradenství pro práci s počítačem. Tato poradna existuje pouze v pražské centrále.

Účtování vodného a stočného

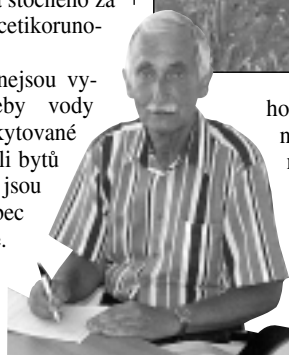
Cena za poskytování pitné vody vodné) a za odvod splašků (stočné) v současné době patří mezi jedny z nejdražších služeb spojených s užíváním bytů a nebytových prostor.

Lidé letos opět zaplatí za spotřebu vody někde až o stokrát více než loni. Od roku 1989 se cena vody zvýšila v průměru šedesátinásobně. Zatímco j v roce 1989 stál metr krychlový 80 haléřů, v roce 1993 to již bylo více než 13 korun a předloni průměrná cena vodného a stočného za kubík už překročila čtyřicetikorunovou hranici.

Domácnosti většinou nejsou vybaveny měřidly spotřeby vody a vyúčtování ceny poskytované správci nebo pronajímateli bytů a nebytových prostor jsou dosti chaotické a už vůbec ne dostatečně průkazné. Je dáno nevhodnou legislativní úpravou, která neposkytuje spotřebiteli této služby dostatečnou oporu v jeho snaze dopátrat se pravdy. Přesto však určitá možnost existuje a je třeba, aby byla konečnými spotřebiteli této služby využívána.

Podrobnosti, jak účtovat za spotřebovanou vodu a odvod splašků, obsahuje vyhlášky č. 428/2001 Sb. vydaná k vodohospodářskému zákonu. Ta stanoví, že množství vody (odvedených splašků) se stanoví pomocí náměru vodoměru nebo s pomocí ročních směrných čísel potřeby vody (RSC) a průměrného počtu osob ročně přítomných v bytu. To pro případ, že odečty vodoměrů nejsou k dispozici.

Formulace tedy přímo nestanoví, že množství spotřebované vody v bytě s poměrovým vodoměrem se rovná náměru vodoměru a nelze tedy ani takto postupovat. Je třeba sečíst všechny náměry bytových vodoměrů a porovnat je s náměrem fakturačního měřidla, které je zpravidla umístěno na patě bytového domu. Rozúčtovat lze jen množství zjištěné z fakturačního vodoměru a náměry bytových měřidel jsou tedy jen pomůckou k provedení rozúčtování. Součet náměrů bytových měřidel bývá zpravidla o něco nižší než náměr vodoměru fakturačního. Může to být způsobeno úkapy, které bytové vodoměry nezachytí a.e jejich součet patří vodoměru ano. Dalším důvodem může být jen prostý fakt, že jde o dva způsoby měření spotřeby vody a i když jsou vodoměry řádně přezkušovány, budou se naměřené spotřeby vždy o něco lišit. Pro konečné-

Ing. Karel HANAUER

ho spotřebitele by tedy nemělo být překvapením, když je mu účtována spotřeba o něco větší, než byla na jeho vodoměru zjištěna. Za přijatelný se obecně považuje rozdíl v náměrech 15 %. Je škoda, že tato hodnota nebo i jiná není v před-

pisech jasně stanovena.

Roční směrná čísla potřeby vody jsou v příloze č. 8 vyhlášky č. 428/2001 Sb. Pro byty s centrálně připravovanou teplou užitkovou vodou a plným vybavením splachovacím WC a koupelnami činí 56 kubíků na osobu za rok, pro byty s ohřevem vody v bojleru nebo plynové karmě 46 kubíků a čísla postupně klesají pro byty s koupelnovými kamny, pro byty bez koupelen atd. Pro nebytové prostory jsou RSC převážně stanoveny v přepočtu na zaměstnance a jednosměnný provoz. Pro ubytovny a apartmány jsou odvozeny na jedno lůžko atd. Tato čísla je třeba vynásobit průměrným počtem osob za rok a násobky za zúčtovací jednotku (obvykle dům) sečíst. Tím dostaneme roční potřebu vody za zúčtovací jednotku v kubících za rok. Tato potřeba se porovná s fakturovaným množstvím vody za rok, které by obvykle mělo být o něco menší. Vypočítáme podíl spotřeba lomeno potřeba a vzniklým koeficientem (měl by být menší než 1) vynásobíme pro konkrétní byt roční potřebu vody. Výsledek se vynásobí jednotkovým vodným a stočným a tím obdržíme cenu služby pro tento byt za rok. Od ceny služby se odečte součet měsíčně zaplacených záloh a výsledkem je buď přeplatek nebo nedoplatek za službu v Kč.

Roční vyúčtování nemusí uvedené položky vůbec obsahovat a povinnost

pronajímatele (správce) je doložit vznikne teprve tehdy, když konečný spotřebitel o doložení podrobností požádá (viz zákon o cenách).

Doloženými podrobnostmi by tedy měly být:

- fakturované množství pitné vody za zúčtovací jednotku v kubících za rok, zaplacená cena za toto množství za zúčtovací jednotku v Kč za rok (tyto podrobnosti obsahuje faktura, obvykle jsou za rok zasílány 4 kvartální faktury)
- počet osob v bytech s RSC = 56 v průměru za rok
- počet osob v bytech s RSC % 46 v průměru za rok
- počet osob v bytech s jiným RSC v průměru za rok
- počet zaměstnanců a počet směn odpracovaných denně a použitá RSC pro nebytové prostory
- rozloha zahrady, která se zalévá, v arech a použitá RSC
- počet chovných domácích nebo zemědělských zvířat a použitá RSC
- počet aut osobních, nákladních soukromých a služebních, která se v domovní garáži myjí
- počet lůžek v ubytovně nebo apartmánech a použitá RSC podle vybavenosti
- množství vody spotřebované pro případné stavební úpravy v průběhu zúčtovacího období, které se odečte
- případné další podrobnosti

Pokud pronajímatel (správce) tyto podrobnosti na žádost konečného spotřebitele nedoloží nebo nijak nereaguje, není důvod případný nedoplatek uhradit ale ani důvod případný přeplatek přijmout, protože uhrazením nedoplatku nebo přijetím přeplatku by další řešení sporu pozbylo na smyslu.

Uvedené postupy v domech, kde část bytů má poměrové vodoměry a část vodoměry nemá, lze kombinovat tak, že za byty s vodoměry do vzorečku pro výpočet roční potřeby vody dosadí náměry bytových vodoměrů a pro byty bez vodoměrů se použijí součiny RSC a počtu osob nebo počtu zaměstnanců a RSC apod.

Uvedené postupy lze překlénout jinou dohodou pronajímatele (správce) se všemi konečnými spotřebiteli. Někteří města se pokusila vše vyřešit použitím např. obecně platné vyhlášky platné jen pro obecní bytové domy. Tento postup je sice možný ale nemá oporu ve vyhlášce č. 428/2001 Sb.

Ing. Karel HANAUER,
vedoucí poradce
Rady seniorů ČR Praha

Jak žádat o důchod v roce 2007

OD 1. LEDNA DOŠLO K NĚKTERÝM DŮLEŽITÝM ZMĚNÁM

Od začátku roku všechny žádosti o důchod sepisují okresní (v Praze Pražská, v Brně Městská) správy sociálního zabezpečení (OSSZ/PSSZ/MSSZ)

Do 31. 12. 2006 je přitom u zaměstnanců organizací s více než 25 zaměstnanci sepisovaly samy organizace. Nyní se budoucí důchodce musí vždy obrátit na OSSZ/PSSZ/MSSZ příslušnou podle místa trvalého bydliště. Žádost o důchod je možné sepsat nejdříve tři měsíce před požadovaným dnem přiznání důchodu.

Kdo může žádat?

Žádost o důchod může kromě oprávněného občana podat i jeho zmocněnec, a to na základě plné moci. Z jejího textu musí být zřejmé, že byla udělena k podání žádosti o důchod. Protože zmocněnec musí za žadatele uvést a podepsat některá zásadní prohlášení a sdělení (například o výchově nezletilých dětí, o pobírání dávek nemocenského, o dobách odpracovaných od ukončení povinné školní docházky, o náhradních dobách pojištění), které nemusí detailně znát, je vhodné, aby se žadatelé o důchod nechali při sepisování žádosti zastupovat pouze výjimečně.

Pokud nemůže budoucí důchodce žádost podat sám z důvodu nepříznivého zdravotního stavu, může ji za něj sepsat jeho rodinný příslušník. A to bez toho, aby byla předložena plná moc. Musí však předložit souhlas oprávněného s podáním žádosti o dávku a potvrzení lékaře, že mu zdravotní stav pro svou závažnost neumožňuje žádost o dávku sepsat.

Co musíte mít

Při podávání žádosti o starobní, plný invalidní či částečný invalidní důchod se předkládá:

- občanský průkaz, u cizinců pas či povolení k pobytu,
- doklady o studiu, popřípadě učení (i nedokončeném),
- muži předkládají doklady o výkonu vojenské služby,
- ženy předkládají doklady prokazující výchovu dětí,
- potvrzení zaměstnavatele o vyplácených náhradách za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti náležející za pracovní úraz (nemoc z povolání),
- potvrzení zaměstnavatele o zvláštním příspěvku horníkům, vypláceném před rokem 1996,
- pokud občan chce důchod vyplácet na účet u peněžního ústavu, musí k žádosti přiložit vyplněný a bankou potvrzený tiskopis „Žádost o zařízení výplaty důchodu poukazem na účet“,
- doklady prokazující zaměstnání v cizině,
- chybí-li některé doby pojištění, předkládají se náhradní doklady, které prokazují výdělečnou činnost – potvrzení zaměstnavatele, pracovní smlouvy, svědecké prohlášení aj.,
- evidenční list důchodového pojištění z posledního zaměstnání – předkládá je zaměstnavatel, a to na vyžádání OSSZ/PSSZ/MSSZ.

Při podávání žádosti o **požulalostní dávku** (důchod vdovský, vdovecký a sirotčí), pokud již zemřelá osoba pobírala důchod, se předkládá:

- občanský průkaz, u cizinců pas či povolení k pobytu,
- úmrtní list zesnulého,

- oddací list – při žádosti o vdovský/vdovecký důchod,
- rodné listy dětí – při žádosti o sirotčí důchod.

Pokud osoba, po které se žádá o požulalostní dávku, dosud nepobírala vlastní důchod, předkládá požulalostní osoba ještě veškeré doklady týkající se zesnulého/ho, které se předkládají k žádosti.

Podrobnější informace ve věci dokladování žádosti o důchod lze získat na kterékoli OSSZ/MSSZ/PSSZ.

Délka vyřizování

Všechny žádosti o důchod postupují OSSZ/PSSZ/MSSZ do České správy sociálního zabezpečení, která o nich rozhoduje. Délka vyřízení žádosti závisí na tom, zda jsou v evidenci ČSSZ všechny podklady, či nikoliv. Může se stát, že chybí, například proto, že organizace dříve nesplnila svou zákonnou povinnost a neposlaly potřebné dokumenty ČSSZ. V takovém případě se musí chybějící doby pojištění došetřit. ČSSZ může o důchodu rozhodnout teprve poté, co je evidence kompletní. **V průměru se doba vyřízení žádosti o důchod při došetřování chybějících dob pojištění pohybuje kolem 3 měsíců.** Ve výjimečných případech, kdy žádost nelze definitivně vyřídit z důvodu nezbytného šetření poskytuje ČSSZ žadateli před rozhodnutím o důchodu zálohu.

Způsob výplaty

Důchod se vyplácí přímo oprávněnému nebo jeho zákonnému zástupci. A to v hotovosti prostřednictvím držitele poštovní licence nebo bankovním převodem na účet. Formu výplaty si při podání žádosti o důchod volí sám žadatel. (úpravy DS)

RADY LETEM

Osoba zdravotně znevýhodněná

„Nedávno jsme slyšela v rozhlasové besedě k zaměstnávání starších osob a několikrát se v této souvislosti mluvilo o zdravotně znevýhodněných osobách. Nikdy jsem se s tímto pojmem nesetkala. Kdo je tím míněn?“

B.D., Jirčany

Statut zdravotně znevýhodněných osob přiznávají zdravotně postiženým osobám od 1. 7. 2006 úřady práce. Od uvedeného data se v souvislosti s přijetím zákona č. 106/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti se zákonem o sociálních službách, došlo k rozdělení posudkové služby, resp. k přesunu části posudkových kompetencí z OSSZ na úřady práce.

Označení „osoba zdravotně znevýhodněná“ nahrazuje dřívější pojmenování „osoba se změněnou pracovní schopností“. Podle § 67 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších právních předpisů, se fyzickým osobám se zdravotním postižením poskytuje zvýšená ochrana na trhu práce. Osobami se zdravotním postižením jsou fyzické osoby, které jsou orgánem sociálního zabezpečení uznány plně invalidními (osoby s těžším zdravotním postižením), nebo osoby, které jsou orgánem sociálního zabezpečení uznány částečně invalidními, a osoby, které jsou rozhodnutím úřadu práce uznány zdravotně znevýhodněnými (osoby zdravotně znevýhodněné).

Za zdravotně znevýhodněnou osobu se považuje fyzická osoba, která má zachovanou schopnost vykonávat soustavné zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost, ale její schopnost být nebo zůstat pracovně začleněna, vykonávat dosavadní povolání nebo využít dosavadní kvalifikaci nebo kvalifikaci získat, jsou podstatně omezeny z důvodu jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav se pro účely tohoto zákona považuje nepříznivý zdravotní stav, který podle poznatků lékařské vědy má trvat déle než jeden rok a podstatně omezuje psychické, fyzické nebo smyslové schopnosti a tím i schopnost pracovního uplatnění. Skutečnost, že je osobou se zdravotním postižením dokládá fyzická osoba podle toho, jaký orgán o jejím zdravotním postižení rozhodoval, tj. potvrzením nebo rozhodnutím OSSZ nebo úřadu práce. *JUDr. Zdeněk HÁJEK*

POZOR
nepřehlédněte!

Změna termínů výplaty důchodů v roce 2007

Česká správa sociálního zabezpečení oznamuje svým klientům, že v roce 2007 dojde ke změně některých výplatních termínů důchodů. Mění se kvůli státním svátkům, dnům pracovního klidu a svátkům, které stanovuje zákon č. 245/2000 Sb.

Změna se týká následujících výplatních termínů:

důchody splatné	budou splatné
6. 4. 2007	5. 4. 2007
8. 4. 2007	6. 4. 2007
8. 5. 2007	9. 5. 2007
4. 7. 2007	3. 7. 2007
6. 7. 2007	4. 7. 2007
20. 12. 2007	19. 12. 2007
22. 12. 2007	20. 12. 2007
24. 12. 2007	21. 12. 2007

V každém kalendářním měsíci je celkem 13 výplatních termínů důchodů. Od 2. do 24. dne v měsíci vždy v sudé dny, a také 15. den v měsíci, kdy je důchod zasílán pojiš-

těncům do ústavů sociální péče.

Česká správa sociálního zabezpečení se snaží zajistit výplatu dávek, které má na starosti, tak aby odpovídala potřebám klientů. Vyplácí dávky důchodového pojištění, tedy starobní, invalidní a požulalostní důchody a také dávky nemocenského pojištění, tedy nemocenské, příspěvek na ošetřování člena rodiny, vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství a peněžitou pomoc v mateřství.

Výše uvedená změna výplatních termínů se týká pouze dávek důchodového pojištění.

TIPY LETEM

Pražská informační služba připravila na únor celou řadu vycházek, prohlídek i výletů a přednášek. Z nich jsme pro vás vybrali:

1. ČT. **Říkali mu Kamenný..** Cyklus vycházek k 650. výročí začátku stavby Karlova mostu. I. část - historie a umělecká výzdoba. Vycházka je spojena s prezentací CD o této významné památce, které vzniklo v rámci grantu EU. Každý účastník obdrží toto CD zdarma. Začátek v 15.30 u sochy Karla IV. na Křížovnickém nám. Omezený počet osob na 30. Vstup 50 Kč.

3. SO. **Anežský klášter** - jeho stavební vývoj. Začátek ve 14.00 před vstupem do areálu z Anežské ul. (Haštalské nám.). Vstup 50 Kč + vstupné do objektu 40 Kč - bez expozice obrazů.

7. ST. **Ženy kolem panovníků** - III. část. Přednáška se koná od 17.00 v sále ÚVL PIS, Arbesovo nám. 4, Praha 5. Vstup 50 Kč.

10. SO. **Karlovo a Palackého náměstí.** Vycházka z cyklu „Zmizelá Praha - putování se starými fotografiemi“. Začátek ve 14.00 u Novoměstské radnice. Vstup 50 Kč.

11. NE. **Trojský zámek** - s novou expozicí „Věčné léto v římské vile“. Začátek v 15.00 před objektem (U Trojského zámku, Praha 7 - proti ZOO). Vstup 50 Kč + jednotné snížené vstupné.

13. ÚT. **Praha není jen centrum - obvod Prahy 2.** Nový cyklus přednášek o historii a současnosti jednotlivých pražských obvodů. Přednáška se koná od 17.00 v sále ÚVL PIS, Arbesovo nám. 4, Praha 5. Vstup 50 Kč..

14. ST. **Pražské křižovatky** - pokračování. Křižovatka na Andělu. Začátek ve 15.30 na Andělu před Mc Donalds. Vstup 50 Kč.

15. ČT. **Křivolakými uličkami.** Pokračování - Nové Město. Začátek akce v 15.30 u Laterny Magiky na Národní třídě. Vstup 50 Kč (Mgr. Jaroslava Náprstkova).

17. SO. **Bílková vila.** Připomenutí významného sochaře Františka Bílka v jeho ateliéru. Začátek akce v 10.00 před objektem (Mickiewiczova 1, Praha 6 - Hradčany). Vstup 50 Kč + jednotné snížené vstupné do vily.

20. ÚT. **Staroměstská radnice** - celková prohlídka (podzemí, sály, kaple). Začátek akce v 15.00 před objektem. POZOR - v případě primátorské akce nelze uskutečnit. Vstup 50 Kč + jednotné snížené vstupné do celého objektu 40 Kč.

21. ST. **Židovské svátky a tradice.** Přednáška se koná od 17.00 v sále ÚVL PIS, Arbesovo nám. 4, Praha 5. Vstup 50 Kč. (d)

Žijeme v době, kdy průměrný věk člověka začíná směřovat k osmdesátce. Ale je i řada takových, kteří už tuto hranici daleko překonali, a to díky své obrovské vitalitě a zdravému pohledu na svět. Přitom nelze říci, že by právě život k nim byl ohleduplný a shovívavý. Ostatně posuďte z jednoho příkladu sami.

Jaroslav Kozlík se narodil 22. května 1907 jako druhý ze sedmi dětí v Bystřici pod Hostýnem v rodině obchodníka. Jako desetiletý už měl hodně starostí. Tátněk bojoval v I. světové válce a maminka ležela s chorým srdcem v nemocnici. J. Kozlík vzpomíná: „Musel jsem se starat o tři mladší sestry v doslova zlých časech, kdy nebylo co jíst, čím se mýt, topit a svítit. V době, kdy nebyla škola jsem jezdil „obchodovat“ po venkově s tabákem i kvasnicemi a za výdělek kupoval jídlo, snad jsem starostí o sourozence získal pocit odpovědnosti, skromnosti a ani mě nenapadlo zatoužit po nějakém přepychu. V tom jsme se diametrálně lišili od dnešní generace.“

Na sport nedá dopustit

Jaroslav se výborně učil a po měšťance vystudoval Státní učitelský ústav v Kroměříži a získal tehdy nejvyšší kantorské vzdělání. Vzhledem k svým schopnostem začal v Kroměříži vyučovat na obecných školách a později také na dívčí měšťance. Od mládí miloval sport, cvičil rovněž na jedničku v sokole a hrál skvěle volejbal. Jako kapitán Sokola Kroměříž byl několikaná-

něnkou se stalo pískové doskočiště. A jak se mi gymnastika hodila! Získal jsem všestrannost, které jsem později využíval i v odbíjené. Fyzická kondice mi pomáhala také k pracovním úspěchům. Po Kroměříži jsem působil 12 let na Pokusné škole měšťanské ve Zlíně a společně s kolegy jsme vymýšleli a postupně realizovali moderní koncepci tělovýchovy na školách. Zázemím hodně pomohla firma Baťa. A pro zajímavost – do celostátního školství ze zlínského modelu přešla později například instituce školního lékaře, tělovýchova pro oslabené žáky, lyžařské zájezdy, výuka v plavání, školy v přírodě a další – měl jsem z toho radost. Ke konci II. světové války připravovala odborová organizace učitelů v Praze tajně program pro školy v osvobozené vlasti, a tak jsem byl do naší metropole povolán. Od roku 1945 jsem potom 27 let pak působil v pražském Výzkumném ústavu pedagogickém a snažil se dětem věnovat všechno.“

Stále se učit

Povedlo se, ale Jaroslav Kozlík přestože učil učitele, nezapomínal ani na sebevzdělávání. V roce

„Sokol není jen o cvičení, ale o pevných morálních zásadách, skromnosti a vstřícnosti pomáhat druhým lidem,“ říká doc. Kozlík

1953 získal doktorát, později se habilitoval na docenta a v roce 1968 ho Československá akademie věd jmenovala samostatným vědeckým pracovníkem. Doc. PaDr. Jaroslav Kozlík, CSc. si prostě vybral školu jako svůj osud po všech stránkách. V roce 1972, tedy v 65 letech, byl ale pro svoje pevné vlastenecké a morální zásady penzionován a nesměl publikovat. Ovšem psal si do „šuplíku“, což se v devadesátých letech začalo hodit a doc. Kozlík se do pedagogiky vrátil – publikuje dodnes. Zabývá se nejen tělovýchovnými studiemi, ale například napsal o koncepci modelu školy pro 21. století, která je založená na přechodu od autokratického stylu k demokratickému a vede od pasivní výuky k aktivní. Skvělá je také jeho práce Jak navýknout žáky základních škol myslet, učit se a komunikovat. A lze jen konstatovat, že to po jeho desítkách publikací asi určitě ještě není ta poslední, protože doc. Kozlík je i v tomto obdivuhodném věku fit.

Pokora před životem

Existuje nějaký recept na dlouhověkost? „Víte, ona je to pokora před životem a přijímání brát ho takový, jaký mu osud vyhranil. Nepříjemnostem čelit, být zásadový, nevzdávat se a jít pevně za vytýčenými metami. To jsem se naučil jako Sokol a věřte, že jsem na to hrdý. Sokol není jen o cvičení, ale o pevných morálních zásadách, skromnosti a vstřícnosti pomáhat druhým lidem. Potom teprve žije

člověk plnohodnotným životem. V tom jsem si rozuměl s manželkou a třemi dcerami, vedl jsem k tomu vnuky a v současné době i osm pravnoučat. Když už jsem u té skromnosti – oni staří bohatí Číňané dobře věděli, proč dávají své potomky na vychování do chudších rodin. V současné době se zabývám velmi negativním trendem naší společnosti, kterým je naprosto konzumní způsob života. Přibývá dětí a stále mladších, kteří pijí alkoholické nápoje, které kouří, berou drogy, předčasně vstupují do pohlavního života, šikanují spolužáky, chovají se hrubě, násilně i proti dospělým a zejména starým

Antonín PEČENKA

Foto: Milan ŠUSTA

lidem. Proto je spotřební způsob života ve svých důsledcích velmi škodlivý a nebezpečný. Nepřispívá k optimálnímu vyváženému rozvoji dítěte, vyvolává jeho touhu po nadbytečnostech a dítě si dost často vynucuje to, co vidí u druhých. A bohužel přibývá rodičů, kteří ne-reálnou touhu dítěte často podporují. Nabízí se otázka, jaké vztahy si budou schopni vytvořit žáci, konzumně vychovaní k vlastní rodině, k vlastním dětem, ke starým rodičům a k lidem vůbec. Zvláště k těm, kteří v osamělosti touží po lidském sblížení a potřebují pomoc. Takže sečteno a podtrženo - lidé jsou opojeni honbou za penězi, a ta nezachovává správné proporce mezi společenskými hodnotami. Kvůli kariérám se odkládají rodiny i například děti. Člověk těchto kvalit hledá spokojenost ve vnějším světě v nadstandardu a požitcích. Ale skutečné uspokojení pravděpodobně nenajde nikdy. K dobru vede cesta dlážděná střídmostí, odříkáním a sebeobětováním. Pokud to hlavně mladí pochopí, bude nám všem na této planetě lépe.

Doc. Kozlík usiluje změnit a překonat nežádoucí trend konzumní kultury a vymanit společnost ze zajetí byznysu. Což je úkolem velmi obsáhlým, složitým, náročným i obtížným. Nejedná se o záležitost krátkodobou, ale neméně dvougenerační. Za to bojuje také člověk, který v květnu oslaví 100 let. Popřejme mu pevné zdraví a ještě hodně sil k tak užitečné práci.

INFO LETEM

RADY DO STÁŘÍ

„Jsem předplatitelem Doby seniorů, která se nejen mně, ale i mé manželce velmi líbí. Oceňujeme obsahovou pestrost, milujeme „kavárnu“ a líbí se nám i tribuna, která je určena právě nám. Chci tohoto využít. Jsem ve věku (76 let), kdy se domnívám, že mám drobné životní zkušenosti a tak jsem se „osmělil“ a posílám příspěvek „Rady do stáří“, i když mám určité pochybnosti, zda-li jsem k tomu dosti „kvalifikovaný“ a prosím o shovívavost.“ napsal nám do DS pan Ota Kopsa z Doudleb nad Orlicí. Své Rady do stáří napsal pan Kopsa ve formě básně. Jejich kvalifikovanost dáváme tedy k posouzení všem čtenářům DS. V redakci si myslíme, že se zdaleka netýkají jen seniorů a mají mnohem širší platnost.

Ptáš se jak žít,
když stáří se blíží,
bolest máš v kříži
a krátí se dech ?
ZADRŽ SVŮJ VZDECH !!!
Na otlak tlapej,
svět mladých chápej,
nežebrej o soucit kolem sebe
a nechtěj mít pro sebe
jen modré z nebe !!!
Přes močál, trní, hlozdi
dál musíš jít,
povinnost velí ti,
dál skromně žít !!!
Aktivní činnosti
dej svoje síly,
okolí ukazuj
jen úsměv milý !!!
Co můžeš dát,
to blízkým daruj,
leností, pohodlí
střež se a varuj !!!
Nač stačíš,
to konej tiše,
než vkročíš sám
„do věčné říše“.
Nečekej odměny
- nikdy ne zisk,
stačí jen prostý dík
a ruky stisk,
aby pak řekl,
žeš tady žil,
jak člověk,
co člověkem byl.

EVA A VAŠEK

Termíny oblíbené dvojice v únoru: 1. Havlíčkův Brod, KD Ostrov; 4. Praha, Městská knihovna; 5. Plzeň, KD Šefíková; 6. Přestice, KD; 10. Kotvrdovice, Hospůdka U Surfu; 13. Liberec, KD; 17. Kostelec n. Orlicí, Sokolovna; 18. Litoměřice, KD; 19. Zábřeh, Kat. dům; 20. Jilemnice, Jilm; 21. Pardubice, DK; 22. Praha, KD Barikádníků; 23. Ústí nad Orlicí, Klubcentrum; 25. Olomouc, Slovanský dům; 28. Jičín, KD.

V minulém čísle jsme kritizovali podivné hlasování v anketě Český slavík. Eva a Vašek byli společně s dalšími interprety z ankety vyloučeni. Údajně proto, že zazněly hlasy, vyzývající k jejich podpoře. Krátce po DS se k této záležitosti vyjádřily i jiné noviny a označily ji za skandál. (red)

POMÁHAJÍ MALOMOCNÝM

Do redakce DS jsme dostali dopis, ve kterém se mj. píše: *My senioři ve vesnici Rožná na Vysočině jsme se o vašem a nyní již i o našem měsíčníku dozvěděli z vysílání rozhlasu Brno. Na poště jsme si objednali Dobu seniorů a někteří z nás si ji pak předplatili.*

Scházíme se každý týden v zasedací místnosti obecního úřadu v Rožně. Diskutujeme, bavíme se i pohoštění si připravíme. Většina z nás asi 15 lidí jsme ženy, ale pravidelně také chodí i dva muži. Jeden hraje na harmoniku, a protože zpěv je zdravý, tak si také zazpíváme. Druhý muž je sběhlý v mineralogii a to je pro nás Rožňáky důležité. Nad obcí se tyčí kopec Hradisko, který je nalezištěm např. turmalínu, zirkonu, opálu, pyritu, lepidolitu a dalších vzácných nerostů. Byla by to ostuda, kdybychom neznali i historii tak významného naleziště, kam jezdí minera-

logové z celé Evropy. Je pravda, že se rádi scházíme a bavíme, ale stále jako by nám něco chybělo. Až jednou přišla kamarádka Věra s návrhem, že lidé, kteří onemocněli leprou, potřebují ručně pletené obvazy z bavlněné příze. Naše děvčata se okamžitě rozhodla pomoci. Obecní úřad nakoupil přízi a seniorky upletly 92 těchto obvazů. Jsou prý lehké, pružné, pevné a dobře drží na ošetřovaném místě. Balík s obvazy jsme odeslali na oblastní charitu v Uherském Hradišti.

Dovolujeme si ocitovat jen zloemek z dopisu, který jsme dostali jako odpověď: „S hlubokou vděčností jsem od vás přijal veliký balík s převzorně upletenými obinadly pro malomocné. Vaše pomoc z Rožně překračuje hranice, vstupuje do kultur, mění život, pomáhá uzdravovat... Váš hlas životní moudrosti z Rožně mě podporuje

a obdarovává. Váš balík je pramenem živé vody k uzdravení.“ Podepsán Dr. Bohumír Riedl.

Nechtěli bychom, aby toto vyznělo jako vychloubání, ale myslíme si, že my senioři jsme ještě užiteční a snažíme se pomáhat potřebným.

Vám, přátelé, kteří nám pomáháte vydáváním Doby seniorů, přejeme hodně zdraví a úspěchů ve vaší nelehké práci.

Vaši senioři z Rožné.

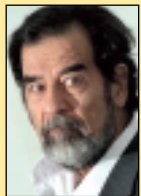
P.S.: To, co jsme popsali, bylo loni. Letos už „děvčata“ shánějí přízi a jede se dál, protože první obvazy poputují do Afriky do města Bangui a o další nyní žádají sestry misionářky blažené Matky Terezy v indické Kalkatě.

Tolik dopis seniorů z Rožné. Dodat lze jen jedno: je nádherné číst podobné řádky, svědčí o tom, že lidství stále existuje. Děkuje! (red)

ZAZNAMENÁNO DS

Skončil na šibenici

V sobotu 30. prosince 2006 byl popraven bývalý irácký prezident Saddám Husajn. Během své 24 let trvající vlády se dopustil mnoha zvěrstev. Byl ob-

žalován z trestných činů genocidy a ze zločinů proti lidskosti. První soud začal v roce 2005. Odsouzen k trestu smrti oběšením byl za masakr ve vesnici Du-džail v roce 1982.

Rozsudek byl vynesen 5. listopadu, potvrzen 26. prosince, čtyři dny nato byl Husajn popraven. Průběh soudu, rychlost popravy a její okolnosti (ponižování odsouzeného), které na veřejnost pronikly z tajně natočených videí, vyvolaly ve světě nevoli a vlnu žádostí, aby současný režim pozastavil popravu dalších Husajnových souputníků. Ačkoli se k nim připojili vedle různých humanitárních organizací také EU, šéf OSN i současný irácký prezident, byly popravu provedeny 15. ledna.

Sport má královnu

Nejlepší sportovkyní ČR roku 2006 se stala lyžařka Kateřina Neumannová. Po dvaadvaceti letech je první ženou, jež hlasování vyhrála. V roce 1984 se to podařilo další běžkyni na lyžích Květě Jeriové. Katka byla v anketě dvakrát druhá (1998, 2005) a jednou třetí (2002). Vyhlašení Sportovce roku 2006 se 14. ledna uskutečnilo v Top hotelu Praha. Neumannová získala v loňské sezóně nej- cennější zlato kariéry na ZOH v Turíně v závodě na 30 km volnou technikou.

Opožděná pocta

Sportovní legendou byla v rámci ankety o nejlepšího sportovce ČR za rok 2006 vyhlášena tenistka Martina Navrátilová (50). Svět ji jako legendu

aktivu už řadu let. Loni na US Open se v mixu radovala z rekordního 59. grandslamového titulu, když porážela o generace mladší hráčky. Celkem zvítězila na

167 turnajích ve dvouhře a 176 ve čtyřhře, vicrát než kterýkoli jiný tenista, ať muž či žena. Česká rodačka s americkým pasem okouzila nejenom životním příběhem, kdy se jako jedna z prvních přiznala k homosexualitě, ale především famózními výkony ve Wimbledonu, kde celkem získala dvacet titulů. Je známá i tím, že podporuje řadu neziskových a charitativních organizací, které zajišťují školné pro sirotky a děti z nemajetných rodin. (fav)

Počasí vyvádí divy. Nejen u nás, ale v celém světě, odkud přicházejí stále častěji zprávy o ničivých uragánech, záplavách, tornádech či jiných živelných pohromách. Americká Kalifornie se topí se sněhu a u nás místo mrazu v lednu panuje téměř jarní počasí, padající vločky sněhu nahrazují náhlé víchřice s deštěm a lokální záplavy. Člověk nemusí být odborník, aby poznal, že na modré planetě se děje něco, co vybočuje z navykého normálu.

Letos bude nejtepleji?

Podle meteorologů je před námi nejteplejší rok v moderní historii. Britští odborníci vypočítali, že prodloužená doba oteplování, která byla příčinou častého výskytu jevu El Nino v jižním Tichomoří, zapříčiní globální vzrůst teplot. Rok 2007 bude v moderní historii meteorologie tím nejteplejším.

Celosvětový teplotní průměr dosahující 14 stupňů Celsia vzroste meziročně o 0,54 stupně. Přitom dosavadní rekordní vzestup byl o 0,52 stupně v roce 1998. Ačkoli se zdá, že je to nepatrný rozdíl, podle odborníků poznáme výrazný vzrůst teplot na určitých místech.

Už rok 2006 patřil k teplotně nadprůměrným. Podle Meteorologického úřadu Hadley Centre byl v Británii dokonce nejteplejší od roku 1914.

Poměrně spolehlivou předzvěstí změn počasí je podle expertů právě jev El Niño. Podle jeho projevů kolem Vánoc lze poměrně přesně určit, jaký bude příští rok. Fenomén El Niño, který je vyvolaný velmi teplou vodou v Tichém oceánu a který se projevuje především v Jižní Americe prudkými dešti, změnami tlaku a cirkulace vzduchu, bude podle britských vědců pokračovat i v prvních měsících roku 2007. Vzhledem k tomu, že mezi El Niñem a jeho plnými důsledky na teplotu na Zemi je časový rozdíl, bude se prý vliv tohoto fenoménu projevovat celý rok.

Většina vědců se shoduje na tom, že teploty v tomto století se zvýší

Nejnebezpečnějším projevem hurikánů je přílivová vlna tzv. storm surge. Je velké vzdutí vody 80 až 160 km široké a vysoké až 5 metrů. Na rozdíl od tsunami jí má na svědomí právě síla větru. Globální oteplování nepůsobuje však jen záplavy, ale také větší sucha. Srážky totiž nejen zvyšuje, ale také je přemísťuje.

Hrozí nám potopa světa?

o dva až šest stupňů Celsia především kvůli emisím uhlíku, vznikajícím při spalování fosilních paliv v energetice a dopravě.

To prý způsobí tání ledovců, zvyšování hladiny moří a změny počasí přinášející záplavy, hladomory a prudké bouře.

Planý poplach?

Jiní vědci naopak tvrdí, že globální oteplování neexistuje a že pro ně nejsou vědecké důkazy. Podle některých odborníků by velká část extrémních klimatických výkyvů nastala stejně i bez lidského přispění. Přesto se nemůžeme tvářit, že se nic zvláštního neděje. Klimatolog Mojib Latif to přirovnává k házení kostkou: „Když hodíte

šestku jednou, máte štěstí. Když vám padá opakovaně, něco není v pořádku.“ Klima na Zemi se v posledních letech sice pozvolna, ale znatelně mění a bohužel pro nás stále rychlejším tempem. Přestože stále nedokážeme spolehlivě určit přesnou míru zavinění člověka, můžeme alespoň sledovat pozvolnou proměnu životního prostředí v některých oblastech. Španělské hory za posledních dvacet let přišly o polovinu ledové pokrývky. Během devadesátých let se rozpadla řada ledovců na pobřeží Antarktidy. Proslulé Čadské jezero téměř vyschlo. Maďarský Balaton, oblíbené výletní místo Evropanů, znatelně ustupuje.

Bývalý hlavní ekonom Světové banky Nicholas Stern loni v říjnu prohlásil, že pokud svět nezasáhne proti změnám klimatu, může přijít o dvacetinu až pětinu světového hrubého domácího produktu (HDP) každý rok.

Přitom účinný zásah by podle něj přišel jen asi na procento HDP ročně. Je zjevně potřebný. Oblast severního pólu může být do roku 2040 zcela bez ledu, pokud bude lidstvo vypouštět do atmosféry stejné množství skleníkových plynů jako dosud. Uvádí to s studie vědců vedených Marikou Hollandovou z Washingtonské univerzity, zveřejněná v časopisu Geophysical Research Letters. Už loni v září přinesly satelity NASA do-

Měsíc / Rok	2003	2004	2005	2006
Leden	+0,9	-1,58	+2,7	-3,6
Únor	+0,6	+4,51	-5,6	+0,4
Březen	+9,6	+7,4	+5,9	+4,9
Duben	+14,2	+15,2	+14,5	+13,9
Květen	+22,2	+18,5	+18,0	+18,5
Červen	+26,3	+21,6	+21,9	+22,6
Červenec	+25,1	+23,5	+23,2	+29,1
Srpen	+27,4	+25,4	+21,3	+20,6
Září	+19,6	+19,4	+19,6	+21,8
Říjen	+9,0	+13,3	+13,7	+14,7
Listopad	+7,4	+6,03	+7,3	+10,9
Prosinec	+2,2	+1,9	+1,6	+4,9
1.pololetí	12,3	10,9	9,5	9,4
2.pololetí	15,1	14,9	14,4	17
ROK	13,7	12,9	11,9	13,2

Tabulka průměrných teplot v Praze od ledna 2003. Poznámka: hodnoty v listopadu a prosinci 2006 byly ovlivněny klimatickým jevem El Niño.

kladu, potvrzující nečekané zrychlení úbytku tzv. trvalého ledu - vrstvy, která během celého roku dosahuje mocnosti alespoň tří metrů. Zatímco v posledních dekáдах jí ubývalo kolem 7 procent, v období 2004 - 5 to bylo 14 procent. Zmizelo 730 tisíc čtverečních kilometrů severně od Eurasie, zatímco na americké straně nepatrně přibýlo.

Srovnání s nepřesnějšími staršími záznamy severního polárního zalednění dokonce ukazuje, že by mohlo jít o větší ústup ledu než ve 30. a 40. letech minulého století, kdy teploty v Arktidě dosahovaly cyklického maxima.

Ledovce tají rychleji

Vědci zdůvodňují náhlé zrychlení ústupu ledu především samozesí-

lujícím efektem: stále větší, relativně tmavé plochy mořské vody, odkrývané ustupujícími bílými ledovci, silněji přijímají teplo slunečních paprsků, víc zahřívají okolní vodní plochy a tím zrychlují tání dalších ledních ker. Moře se tedy bude ohřívat v tomto kolotoči čím rychleji, čím více ledu již roztaje.

Odborníci pracující na evropské klimatické studii s názvem Damocles varovali začátkem prosince, že zahřívání zemského povrchu ohrožuje i stavy ledních medvědů a lze očekávat i závažné narušení potravinového řetězce vůbec.

„Změny budou mít vliv na hojnost ryb, které tvoří značnou část lidské potravy, zvláště u přímořských národů,“ řekl badatel Eberhard Fahrbach.

Po teplu zima?

Klimatické změny navíc zřejmě ovlivní i mořské proudění - teplé vody nesené Golfským proudem se dostanou mnohem severněji, do Arktidy. Podle jiných modelů naopak Golfský proud zeslábně a odkloní se k východu, což by přineslo severní Evropě silné ochlazení. Golfský proud už tak ztratil na síle neuvěřitelných 35%, na počasí v Evropě bude mít tato změna razantní vliv po roce 2010. Jen díky němu jsou přitom v Británii a Irsku teploty o 5 až 8 stupňů Celsia vyšší. „Až donedávna jsme mohli najít v moři obrovské 'komíny', kterými proudy studené vody směřovaly z povrchu ke dnu do hloubky asi 3 tisíce metrů, nyní ale zmizely,“ citoval vědce britský denník Sunday Times. Tuto vodu „zmizelou“ z povrchu oceánů nahrazovala teplá voda z jihu, což udržovalo neustálou cirkulaci v chodu. Jakmile se však tento mechanismus zpomalí, bude to znamenat méně tepla pro Evropu, vysvětluje Wadhams. Odhadnout přesné důsledky těchto změn pro klimatický systém není snadné, nicméně je pravděpodobné, že budou extrémní.

Varování z NASA

Podle vědců z americké vesmírné agentury NASA už nelze globální oteplování zvrátit. Jen velmi drastické změny v příštích letech by mohly katastrofální dopady skleníkového efektu odvrátit. Jenže vůle k nim není, a tak v roce 2015 bude o 35 procent více oxidu uhličitého v atmosféře a nastane doba velkého tání ledovců, na jejímž konci nebude led ani na pólech. Podle Jima Hansena z Goddardova institutu pro vesmírné studie při NASA již lidé nedokážou zvrátit účinky skleníkového efektu. Obá-

vá se, že ač nerad, dožije se okamžiku, kdy na severním pólu nebude kousek ledu a jeho domovský New York bude pod hladinou moře. Voda zaplaví velkou část pevniny a vyžene z domovů až polovinu všech lidí na světě. V důsledku tání stoupne hladina světových oceánů o více než 2 metry, vedle New Yorku zmizí také např. Benátky, stejně tak i většina Nizozemska, zasaženo bude prý i severní Německo a Polsko a další pobřežní státy.. Obrovské problémy voda způsobí v Austrálii a celém Indonésii.

„Polovina lidí na světě žije v patnáctimilovém pásu na pobřeží. Velké aglomerace největších měst světa jsou právě na pobřeží. Jakmile jednou proces začne a rozjede se, už ho nebudeme moci zvrátit. To je také důvod, proč musíme řešit problém teď, dokud se dá ovládat. Nemůžeme prostě nadále spalovat tolik fosilních paliv,“ tvrdí Hansen.

Scénář je podle jeho názoru jasně napsán. Jestli okamžitě neomezíme produkci oxidu uhličitého, dočkáme se doby, kdy v Arktidě nebudou ledovce, řada pobřežních měst bude pod vodou a stovky živočišných druhů nenávratně zmizí. Jedinou možností je okamžitě omezit produkce skleníkových plynů o 25 procent.

Jedinou globální akcí proti emisím je zatím Kjótský protokol, který ale vyprší v roce 2012.Navíc jej odmítá největší světový znečišťovatel, Spojené státy, a dokument nezavazuje silně rostoucí ekonomiky, jako jsou např. čínská nebo indická.

František VONDERKA

V USA loni veřejností otfásl film s názvem AN INCONVENIENT TRUTH. Nepohodlná pravda. Skutečnost, že vliv lidské činnosti na změny klimatu už daleko není pouze tématem „ujetých“ ekologických organizací, podtrhuje fakt, že autorem scénáře filmu režiséra Davise Guggenheima není nikdo jiný než bývalý americký viceprezident Al Gore.

DUCHOVNÍ OKÉNKO DS

Svět náš vezdejší

Netuším, jaký bude svět za sto nebo za milion let, doufám jen, že stejně krásný a mnohem radostnější, jedno však vím už teď, že podobně jako dřív a po tisíce let i v té daleké budoucnosti bude člověk po poctivé práci jist s chutí svůj zasloužený chléb.

A proto bych do té dálky chtěl vzkázat, dokud ještě žiju, že mi chleba chutná a že se mi nikdy nepřejí, vždyť kde je chleba dost, tam je dobře na Zemi, dokonce lidi a kraje podle chleba poznávám, zvědavě voním k bochníku, nožem ho přezehnám, zakrojím a ochutnám, dlouho na jazyku rozmělnuji žitná a pšeničná pole, až mi na patře zavoní celá rodná země.

Jak dlouho ještě budu moci krájet chleba? - ptám se někdy tiše Boha, který stvořil svět a sedmý den prý odpočívá po své práci, a velmi hluboko, až na dně srdce, mi hlas napoví, že nezáleží na počtu krajíců, ale na tom, jak je vychutnáme, že život je chleba v ošatce, z něhož si každý den ukrojíme, někdo uctívá a druhý bez váhání a přes celý pecen a na jiné zbyde pouhý skrojek, a tomu krajíčku na dlani říkáme osud a úděl člověka.

Podobně jako obilí ve mlýně drtím život svým myšlením. Rozemílám dlouho strídku planých i moudrých vět, nekonečnou řadu otazníků a béd, až za branou drcených dnů a let potkávám milé lidi: babičku, souseda, strýce Waldemara a spolužáka, který se utopil už před třiceti lety; ti všichni sice zesnuli, ale zůstali nablízku a nestárnou, celý svět jsem musel rozdrtit myšlením, abych si toho všim', že život je svátek ve vesmíru, že i kůrka mého života jen okorává, že zůstávám mladý, ač stárnu na povrchu, kde mě ohlodává čas, že pod kůží jsem svobodný a věčný; jen se tím divadlem světa nenechat zajmout, jen neztratit poslední špetku pozornosti, jen se nezahalit před věčností páskou smutecní, přítelé voňavého kmínu, zdravím vás v dálkách časů budoucích, a děkuji za dar chleba i za den sváteční.

rev. ThDr. Jan Schwarz, unitářský pastor

POZVÁNKA: S rev. Schwarzem se můžete každou neděli od 17 hod. setkat osobně v Unitarii v Anenské 5 v Praze 1. Přijít mohou všichni, kdo mají zájem o slyšení textů Bible, Bhagavadgity, Rabinandráta Thákura a dalších duchovních osobností. Můžete mu také napsat na e-mail: pastor.schwarz@seznam.cz

	úděl	dětská staveb- nice	divčí jméno	1. část tajenky		synova manželka	chem. značka litinu	pytlácké smyčky	španělský šlechtic	mužské jméno	litevská měna	Mohame- dův druh		povzdech	karetní hra	vampýři	drahý kámen		
masliná kapalina					hospodář- ské stavení								soubor hudebních skladeb						
prasátko					cigaretový jed								polní květ						
					oprava lodí								starší člověk						
altický stát							čtverečný nerost							loď (hovor.)					
														druh písně					
předložka			chlápec				ERICH KÄSTNER Rozumu musí každý nabyt sám...					2. část tajenky							
			zahradní besídka				 37 prodejen ve 24 městech www.kanzelsberger.cz						předložka		Evropan				
	gorila	severský plátek											3. část tajenky				zisky		
		klavírní skladba																	
norská metropole					předložka	německy „chudý“							ženské jméno						
pohana												dopad							
												šermířská zbraň							
	nával						tornát papíru	matka Romula a Řeima	anglicky „jestliže“	mrkev									
	vraník									hroznýš královský									
jito					slovinské velkoměsto								vlákno				římský 51		
					osobní zájmeno								chem. zn. americká						
písmenné osvěd- čení						přeměna								násep					
smělový						slabika smíchu			první člověk					záporná spojka					

Vyhráli! Tajenka z minula: .poznáš, že něco visí ve vzduchu. **Knihy z nabídky knihkupectví Kanzelsberger jako první v roce 2007 vyhrávají:** F. Křesťan z Vejprnic u Plzně, K. Synková ze Slatinic, J. Havlíček z Velké Losenice, J. Kastl, B. Kašpar z Chlumčan, J. Krupíková ze Zubří, S. Chládek z Prachovic, L. Staňová ze Žatce, H. Jarošová z Prahy, E. Soumarová z Čelákovic aj. Holubová z Hranic. **Blahopřejeme.** Řešení dnešní křížovky nám poslejte na adresu redakce nebo na e-mail **nejpozději do 16. února**. Držíme palce!

VAŘÍME CHUTNĚ, ZDRAVĚ A LEVNĚ

Maďarská omeleta

Potřebujeme: 3 stroužky česneku, 4 rajčata, 6 vajec, 150 g tvrdého sýra, sůl, pepř, olej.

POSTUP: Česnek rozkrájejte na plátky a ve velké pánvi je zpěníte v rozpáleném oleji. Potom přidejte rajčata nakrájená na kolečka a zalijte je vejci (vejce nerozšlehejte), aby zůstala tzv. volská oka. Vejce zasypte nastrohaným sýrem a pod po-

klicí na mírném ohni duste. Směs osolte a opepřete dle chuti. Omeletu rozkrájejte na porce a každou ozdobte petrželkou. Podávejte s chlebem nebo pečivem.

Španělská paisana

Potřebujeme: 1 lžička olivového oleje, 2 oloupaná rajčata, 1 cibulka, 1 paprika, 2 plátky šunky, 1 uvařená brambora, 1 stroužek česneku, 4 zelené olivy, 4 vejce, sůl, pepř.

POSTUP: Rozehřejeme si olej na pánvi. Rajčata, cibulku, papriku, bramboru a šunku nakrájíme, česnek rozmačkáme a vše přidáme na pánev. Restujeme přibližně 7 až 8 minut, pak přidáme nakrájené olivy. V misce si rozmixujeme vejce se solí a pepřem. Přelijeme přes zeleninu a dopékáme, až je omeleta krásně zlatá.

Zbytkové rizoto

Potřebujeme: všechny zbytky po klásky pečeném kuřeti, 2 hrnky rýže,

1 sáček mražené zeleniny, sýr na posypání.

POSTUP: Všechny zbytky masa po kuřecí pečince uschováme a pekáč, ve kterém se peklo kuře a jsou v něm zbytky šťávy a výpeku, odložíme stranou a nevmýváme. Promyjeme rýži a vsypeme do pekáče s tukem, přidáme pytlík zmražené zeleniny a obrané maso. Zalijeme 4 hrnky vody a dáme do trouby péct na 200 °C, dokud se voda neodpaří a rýže není měkká. Hotové podle chuti sypeme sýrem a popř. dále dochutíme např. kečupem.

Vydává Rada seniorů ČR (www.rscr.cz). Šéfredaktor Mgr. František Vonderka. Adresa redakce a inzerce: Nám. W. Churchilla 2, 130 00 Praha 3, e-mail: ds@rscr.cz. Tiskne Libertas, a. s. Rozšiřuje PNS a Česká pošta, předplatné agentura A.L.L. production, s. r. o., Box 732, 111 21 Praha 1, tel.: 234 092 851. Registrace MK E 16412, ISSN 1801-5859. Články vyjadřují názory autorů a nemusejí být totožné s názorem redakce. Nevyžádané texty a foto se nevracejí. DALŠÍ ČÍSLO VYJDE 23. 2. 2007.

DS vás zve na výlet

Záhada nejkrásnější věže

Projekt výzdoby Staroměstské věže Karlova mostu vznikl v době po druhé římské jízdě Karla IV. 1368–1370, kdy císař dosáhl vrcholu své slávy a moci. I když výzdoba západní fasády byla značně poničena za třicetileté války, zdobení východního průčelí se věži postaralo o titul nejkrásnější středověké věže Evropy.

Ale právě ono se rovněž stalo záhadou pro odborníky zabývající se historií Prahy. Sochařská výzdoba východního průčelí věže vznikla zřejmě v první polovině osmdesátých let XIV. století. V nejspodnější části s bránou jsou erby zemí, patřících k české koruně ke konci vlády Karla IV. Nad nimi usadil Petr Parléř napravo sochu císaře a nalevo Václava IV. s insigniemi římského krále. Mezi ně pak na sche-

matické vyobrazení mostu jeho patrona - svatého Víta. V nejvyšším patře výzdoby pak můžeme vidět další dva zemské patrony: sv. Vojtěcha a sv. Zikmunda. Koho tu však historici postrádali, byl patron království svatý Václav, jehož kult právě Karel IV. především vyzdvihoval.

Rozluštění tajemství chybějícího Václava přitom leželo před nimi už od roku 1743. Na vyobrazení průjezdu korunovačního průvodu Marie Terezie Prahou. Na obrázku Křižovnického náměstí totiž stojí před Staroměstskou mosteckou věží vlnařský sloup se svatým Václavem na vrcholu. To že stojí přímo před vjezdem na most – nežli byl odtud přestěhován – nikomu nebylo dlouho nápadné. Vždyť pocházel z roku 1676. Ovšem jeho umístění napros-

to nevhodně uprostřed vozovky přímo před bránu věže, muselo mít daleko starší tradici a tudíž sloup se sochou tu musel být už dřív i když jiný: Právě sem před vjezd do brány věže, která měla významnou úlohu při korunovačních jízdách českých králů totiž umístili už Karel IV. s Petrem Parléřem sochu patrona země. Staroměstskou mosteckou věž můžete obdivovat zvenčí i zevnitř po celý rok. V prvním patře si můžete prohlédnout i film o historii mostu, shora pak je nádherný výhled na okolní město. Vstupné je 60 korun, senioři platí 40 Kč.

Dušan POKORNÝ

V lednovém vydání jsme vám k pozvánce na výlet mimořádně přidali otázku o ceny. Ptali jsme se, kdo byl šéfem týmu, který našel slavnou Věstonickou Venuši, kterou až do 30. dubna můžete vidět v Národním muzeu. Správných odpovědí - prof. Karel Abšolon - byla celá řada. Los z nich vybral tyto tři vítěze: jsou to Petr Pelikán z Habrovan, Eva Hofrová z Míkulova a Jiří Petráš z Ostravy - Poruby. Vyhrávají trička Českého rozhlasu 2 - Praha. Gratulujeme. (red)

Kdo si hraje – nefňuká (2)

Velmi jednoduchou hrou, která bystří rozum a může vás pobavit, je

HRA NA PÍSMENKA

Dá se hrát ve dvojici, ale stejně tak je vhodná pro jakýkoli počet účastníků. Uspořádat ji můžete doma, na procházce nebo třeba na lavičce, prostě kdekoli chcete.

První hráč řekne jakékoliv křestní jméno. Úkolem druhého je vyslovit jiné jméno, začínající písmenem, kterým první jméno končilo. Příklad: 1. Hráč řekne KAREL, 2. vysloví jméno LADISLAV, 3. hráč (případně znovu první, hraje-li pouze dvojice) musí najít do pěti vteřin jméno, začínající na „V“, na-

příklad VLADIMÍR. Další pak vybere jméno začínající písmenem „R“ (např. ROBERT) atd. atd.

Ten, kdo do 5 vteřin nenajde žádné vhodné jméno, které ještě nebylo použito, prohrává. A hrát se může o cokoli. Jde-li o pár, může to být hubička, ale pokutou za prohru se dá uložit i povinnost povědět vtip, dát nějaký „fant“, nebo splnit úkol, který bude uložen.

Základem hry však nemusí být vždy jména. Hráč se dá o vyslovení názvu města, rostliny, zvířete. Prostě použít lze vlastně cokoli.

Dobrou zábavu a hodně zdraví všem hráčům přeje

Karel KRÁTKÝ

Zasmějte se s námi

Manžel: Miláčku, dnes se dost dlouho zdržím v práci.

Manželka: A můžu se na to stoprocentně spolehnout?

● Jak je známo, tak v konkurzu ženské logiky vyhrál generátor náhodných čísel.

Ale málokdo ví, že v konkurzu generátorů náhodných čísel vyhrál Parlament České republiky s prací: „Rozpočet ČR na rok 2007“

● **Ptá se chlap v hospodě známého:** „Co máš s obličejem, to manželka?“ – „Ne, to jdu takhle z hospody, najednou se zvednul chodník a dal mi pár facek!“

Jde takhle opilec večer přes hřbitov a spadne do hrobu. Ráno se probudí, hrabe se ven a mumlá: „Je mi zima, zima mi je!“ Kolemjdoucí hrobník zařve: „Tak proč se odhrabáváš?!“

● „Tak jsem už dlouho neviděl vašeho manžela, paní Nováková!“ – „No, on je v nemocnici!“ – „A co mu schází?“ – „Nevím, říká, že nejvíc pivo!“

● Policista eskortuje vězně do vězení, když tu mu vítr odfoukne čepici. Vězeň se nabíží: „Já vám pro ni doběhnu!“ – „Myslíš, že bych tě nechal běžet pryč? Půjdu si pro ni sám a ty tu na mně počkáš!“

S U D O K U

		2	6	7		5	
		5	4			6	8
4		3			8		1
	3				5	8	7
	4			6		3	
7		1	3			2	
9		..	8	.		6	3
5	1				6	4	
	8			4	2	5	

EGYPTSKÉ PŘÍSLOVÍ: „Kolik toho, co sníme, živí nás,...“ (Dokončení v tajence)

Po vpsání všech správných čísel připište ke všem jedničkám tato písmena: **DKKŘPALĚH**. Ke všem dvojicím pak tato písmena: **ŮLTÁUERA**. Vpisujte postupně po sloupcích zleva doprava. Tajenka se čte po řádcích shora dolů.

NÁVOD K ŘEŠENÍ: Doplněte mřížku dalšími čísly tak, aby každý řádek, každý sloupec i každé pole o 3x3 políčkách obsahovaly všechna čísla od 1 do 9, žádné se nesmí opakovat. Vyberte např. tři spodní pole vedle sebe a zjistíte, že pětka musí být v políčku s tečkou, pak se třeba zaměřte na tři levá svislá pole, zde musí být čtyřka jediné v políčku místo dvou teček. Postup opakujte v obou směrech čtení. Jak se tabulka takto stále zaplňuje, řešení se usnadňuje.

SPRÁVNÉ ŘEŠENÍ Z MINULÉHO ČÍSLA DS: ...teprve zráním a věkem. Hudební CD vyhrávají: M. Hřebcová ze Švihova, M. Goldfingerová z Brna a V. Svoboda z Českých Velenic. Blahopřejeme: Pro tři výherce dnešního zadání sudoku máme připraveny suvenýry, které pro čtenáře DS věnoval Český rozhlas 2 – Praha.

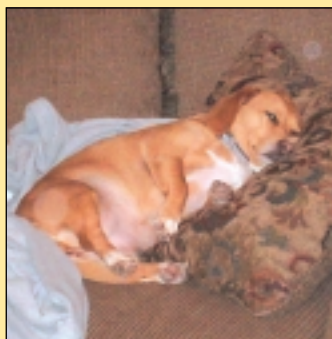
SVĚT KURIOZIT

Ulička pro hubené

Nejužší uličku v České republice mají podle agentury Dobry den, která vede českou verzi Guinnessovy knihy rekordů, v Tišnově u Brna. Jmenuje se Koželužská, je dlouhá 49 metrů a v nejužším místě měří 77 a půl centimetru. Koželužská ulička se nachází v nejstarší části města a vznikla pravděpodobně už ve středověku, podobně jako další tři křivolaké uličky v centru Tišnova. V minulosti sloužila Koželužská ulice nejen jako spojnice mezi rušnými částmi města, ale při silných deštích odváděla i vodu z kopce Květnice, který se tyčí nad Tišnovem. Od zápisu do české knihy rekordů si starosta města František Svoboda slibuje, že ulička se stane turistickou atrakcí. Obězní návštěvníci by prý však před návštěvou Tišnova měli trochu shodit, aby kvůli svým tělesným proporcím nemuseli Koželužskou procházet „naštorc“.

Hubnutí pro psy

V Americe netrpí obezitou jen lidé, ale obtíže s váhou mají čím dál tím víc i domácí mazlíčci. Americký Úřad pro potraviny a léčiva nyní schválil použití prv-

ního přípravku na hubnutí pro psy. „Byl nejvyšší čas tento přípravek uvést na trh, protože obezita je u domácích psů stále na vzestupu,“ uvedl k tomu ředitel Střediska pro veterinární lékařství Stephen Sundlof. Za obézního je přitom považován každý pes, který váží o 20 procent více než by měl. Do této kategorie ve Státech spadá asi 5 procent psů. Nový přípravek způsobuje, že pes absorbuje z jídla méně tuku. Nový lék Slentrol prý také přispívá k pocitu sytosti. Prostředek může však mít jisté vedlejší účinky, jako je průjem, zvracení, letargie a ztráta chuti k jídlu. Federální úřad, který lék schválil, proto velmi vážně varuje před tím, aby ho užívaly kočky nebo dokonce lidé.

STOLETÝCH V ČR PŘIBÝVÁ

Celkem 296 důchodců narozených v roce 1907 evidovala v prvním lednovém týdnu Česká správa sociálního zabezpečení. Z toho bylo 250 žen a 46 mužů.

U příležitosti stých narozenin dostávají klienti ČSSZ rozhodnutí o zvýšení důchodu a osobní dopis právě úřadujícího ministra práce a sociálních věcí. Podle novely zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění se stoletým zvyšuje důchod celkem o 2 000 korun.

V prvním lednovém týdnu letošního roku ČSSZ evidovala celkem 673 sto a víceletých občanů, tedy lidí narozených v letech 1898 až 1907. Převažovaly ženy – bylo jich 568, zatímco sto a víceletých mužů bylo 105.

Nejstarší ženou v evidenci ČSSZ je Marie Krásová narozená v listopadu roku 1898, která nyní žije v Domově důchodců v Hluboké nad Vltavou. **Nejstarším mužem**, kterému Česká zpráva sociálního zabezpečení vyplácí důchod, je Stanislav Večeřa z Březí nad Oslavou, který se sice také narodil v listopadu, ale o dva roky později, tzn. v roce 1900. **Nejvíce sto a víceletých lidí žije v Praze** – 107 a v Jihomoravském kraji – 93, naopak nejméně – osm – v kraji Karlovarském.

Paní Krásová si pamatuje i to, jak její rodnou vesnici kdysi projížděl na koni rakousko-uherský vladař František Josef I.

Podle odborných demografických studií nebude vzhledem k dalšímu prodloužování lidského života věk více než sto let brzy žádnou výjimkou. Už za padesát let by podle těchto odhadů v ČR mělo žít asi devatenáct tisíc lidí, kteří budou mít deset a víc „kříž-

ků“, v roce 2150 by pak jejich počet měl dosáhnout téměř půl milionu.

Důchody stoletých občanů se zvyšují pravidelně od roku 1969. Původně se zvyšovaly o jeden tisíc korun, a to na základě „Zásad pro zvýšení důchodů stoletým občanům“. Od 1. července 2006 se podle novely zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění důchody stoletým lidem zvyšují o dva tisíce korun. Tato částka je přiznávána k procentní výměře důchodu automaticky.

Děje se tak již od roku 1969, kdy toto přilepšení však činilo 400 tehdejších korun, v roce 1996 byl tento bonus zvýšen na 600 Kč, o pět let později na tisíc a od loňska sto a víceletí klienti České zprávy sociálního zabezpečení dostávají pětinašobek původního navýšení.

SOUTĚŽ: Víte, jak se jmenoval?

Připomíná bitvu, o které se zmiňují všechny učebnice dějepisu. Došlo k ní v Teutonském lese v roce 9 našeho letopočtu a zdrcující porážku v ní utrpěly tři římské legie, které vedl Publius Quinctilius Varus. Během tažení, jehož cílem bylo ovládnout pravý břeh Rýna, se střetl se špatně vyzbrojeným vojskem zde sídlících germánských kmenů. Varus však upadl do léčky v hustém a bažinatém lese, která Římanům neumožnila využít jejich vojenské převahy. Zradily ho také jeho pomocné germánské jednotky a třídení bitva, při níž protivník útočil vždy na těch nejslabších místech Římanů, se změnila v řež. Varus a jeho důstojníci na jejím konci spáchali sebevraždu. Bitva znamenala konec římských snah o připojení oblastí na západním břehu Rýna ke svému impériu. Na paměť bitvy byl v Hidde-senu v dnešní německé spolkové zemi Sev. Porýnní - Westfálsko v letech 1845 - 1875 vybudován po celonárodních sbírkách pompézní

pomník. Jelikož politickým cílem bylo podpořit myšlenku silného sjednoceného Německa, velkou částkou na stavbu po vyhrané německo - francouzské válce (1871) přispěl i tehdejší císař Vilém I. a říšský sněm. Pomník je vysoký 53,46 m, samotná socha bojovníka měří 26,57 m. Jen meč v pravé ruce kamenného obra měří 7 metrů a váží více než půl tuny. V devadesátých letech vykopávky potvrdily, že pomník stojí na špatném místě a že k bitvě samotné došlo u dolnosaského Kalkriese u Bramsche. Pochybení stavitelů pomníku však nic nemění na samotné historii. Víte, jak se jmenoval velitel germánských kmenů, jehož jméno nese i samotný pomník? Uznáme latinskou i německé verze jeho jména. Na tři autory správných odpovědí čekají suvenýry v podobě rozhlasových přijímačů, které do čtenářských soutěží DS věnoval Český rozhlas 2 – Praha.

Správná odpověď z minula: samozřejmě šlo o Mohyly míru u obce

Prace u Slavkova. Připomíná bitvu, ve které zvítězil francouzský císař Napoleon I. Štěstí při losování a plyšové pejsky od Českého rozhlasu 2 – Praha dostanou L. Vítková z Jihlavy, L. Vlachová z Rousínova a J. Círk z Turnova. Odpovědi na dnešní otázku očekáváme vzhledem k dřívější uzávěrce vydání do 16. února.

(red)

Naučte se být kreativní

Mnozí lidé říkají, že kreativita je výsadou umělců a že oni ji v běžném životě nepotřebují. Je to klasický omyl. Kreativní musí být třeba i žena v domácnosti, aby nevařila stále to samé. Ani účetnímu, který sečítá svoje sloupky čísel stále stejnou metodou, nemohou nové myšlenky škodit. Co když ho napadne nová metoda, jak lépe zorganizovat práci a tak ji ulehčit? Nové nápad potřebujete ostatně i tehdy, když třeba přemýšlíte nad výběrem či zabalením dárku, kterým chcete potěšit.

Vyhněte se pastem

Tvořivé myšlení není v žádném případě něco, co je vyhrazeno jen někomu. Ale jak být kreativní? Nejdřív se musíte zbavit pastí, do kterých se kreativita chytá. K nim například patří:

Nedostatek důvěry ve vlastní kreativitu. Zvlášť když jste ve škole neměli dobré známky z uměleckých předmětů a vynikali jste spíše v těch přírodovědných, padá velice často věta – kdepak, to není nic pro mne, já jsem spíš racionální typ.

Strach z kreativity – kdo má nové nápady, vybočuje z řady, vyniká, stanovuje nové trendy. Nebojte se toho. Plavat s proudem umí každý. Vytvářet něco nového, k tomu jsou třeba nové neotřelé nápady.

Nechat se vést zažitým a předsudky – tvořivé lidi baví, pochybovat o daných věcech a tím získat nový pohled na svět.

Nekreativní okolí. Sedět strnule za stolem nepodporuje kreativitu. Jsou lidé, kteří mají nejlepší nápady ve sprše nebo na pláži. Dobré nápady přicházejí, když je člověk zcela odpočatý a uvolněný.

Metodu brainstormingu podporuje i bývalá ministryně zahraničí USA českého původu Madeleine Allbrightová.

Nedát kreativě prostor. Jednotvárný denní program, který je přísně rozškrtulkovaný, nepodporuje nové nápady a způsobuje neopak postupné zakrnění kreativity.

Strach z reakcí: když se budete stále ptát, co tomu řeknou ostatní, brzdíte svou kreativitu a dobré nápady zůstanou vězet v mozkových závitcích.

Špatná výživa – váš mozek může být kreativní, pokud má dost a hlavně dobré výživy. Krmte ho tedy vitamíny a minerálními látkami - to podporuje růst a činnost šedých mozkových buněk.

Málo kyslíku – k myšlení potřebujete vaše šedé mozkové buňky čerstvý vzduch. Takže zvedněte se ze židle a běžte se půl hodiny projít ven na vzduch!

Pouhé 3 kroky!

Kreativitu můžete podporovat. Existují tři jednoduché kroky, jak dospět k novým nápadům.

1. Opatřete si informace. V knihách, tisku, na internetu určitě najdete, co by vám mohlo pomoci při řešení vašeho problému. Možná vás k němu přiblíží rozhovory se známými a přáteli. Čím více vědomostní látky máte k dispozici, o to lepší je základna pro nové nápady.

2. Proveďte brainstorming. Pokud si myslíte, že máte dost informací, vezměte si kus papíru a tužku a spontánně si запиšte vše, co vás k vaší myšlence napadá. Důležité je, abyste v té chvíli nic nehodnotili. I když se vám spontánní myšlenka bude zdát zcela směšná, запиšte ji. Nejde o „správné“ myšlenky, jde o různorodost a o to, aby váš mozek vychrlil vše. Brainstorming ve skutečnosti znamená diskusi, ve které při hledání řešení nejsou stanoveny žádné mantinely.

3. Udělejte přestávku. Pokud máte sepsáno vše, co vás napadlo, odložte papír a tužku na stranu. Vypněte mozek a nechte chvíli pracovat podvědomí. Pro tuto fázi jsou vhodné oddechová cvičení. Možná chcete raději číst, poslouchat hudbu či sportovat? Jen do toho! Zaručeně už brzy dostanete nápad – nápad s velkým N. (fav)

RADY LETEM

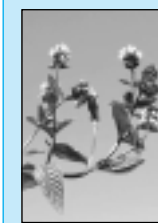
POMOC Z PŘÍRODY

Máta peprná

Menta piperita L.

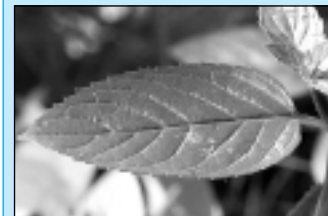
Lidový název: balšám, větrové koření

Máta se pěstuje odedávna v mnoha odrůdách na zahrádkách. Název *Mentha* nacházíme u Ovidia a Plinia. Na její pojmenování je několik názorů. U Řeků *minthé* znamená – volně přeloženo – ne-

libě páchnoucí, další názor se kloní k *menthae* z latinského *mensa*, což znamená stůl. Asi proto, že bývala používána jako koření.

List i nať máty peprné nechyběla v domácích lékárnkách, neboť: „má vůni příjemnou, její chuť je chladicí, kořenatá i zahřívající“. Tento názor se zachoval z dávných dob až k dnešku. Různé přípravky z máty byly běžným léčivem proti rýmě, při chorobách dýchacích cest i proti plynatosti.

Ani v dnešní době neupadla máta v zapomnění a používá se jako *stomachikum*, *karminativum*, *cholagogum*, při kolikách trávicího ústrojí a žlučových cest, i při nachlazení. Bere se kávová lžička drogy na šálek nálevu a pije se třikrát denně šálek čaje před jídlem. List i nať máty se osvědčuje kombinovat ke zvýšení protikřečových účinků s květem heřmánku. Při nadýmání, na které si stěžují často starší lidé, je vhodný čaj z květu heřmánku - 20 g, fenýklu - 40 g, máty - 40 g. Jedna lžice směsi se povaří 5 minut ve čtvrt litru vody. Užívá se po jednom šálku dvakrát denně.

Je nutné si ale uvědomit: rostlina v terapeutických dávkách je neškodná, ale vyšší dávky nebo dlouhodobé užívání může způsobit vážné zdravotní potíže. Může zapříčinit až dušení a známý je i vznik alergie na mentol. Při dlouhodobém užívání i v terapeutických dávkách je nutná kontrola krevního obrazu. Zvláště děti a starší osoby na tuto drogu reagují citlivěji. (MM)

VÝMĚNA ŘIDIČSKÝCH PRŮKAZŮ

Dvěma milionům řidičů letos vyprší platnost starých řidičských průkazů. Nejste mezi nimi?

Vyměnit si průkazy za nové, tzv. evropské, si musí do konce roku 2007 všichni motoristé, kterým úřady vydaly řidičáky v letech 1964 až 1993. Takových řidičů jsou asi dva miliony.

Ministerstvo dopravy proto na počátku roku opětovně vyzvalo řidiče, aby výměnu průkazů nenechali na poslední chvíli.

„Úřady pak mohou být zavaleny,“ upozornil Karel Hanzelka z kanceláře ministra dopravy.

Ví, o čem mluví. Staré řidičské průkazy si zatím vyměnilo jen zhruba čtyřicet tisíc motoristů.

Úřady se na letošní předpokládaný nápor už připravily. Ze státní pokladny jde letos na výměnu řidičáků o řádově 130 milionů korun více než v jiných letech.

Tyto řidičské průkazy na konci roku 2007 přestávají platit a těm, kdo si je včas nevymění, hrozí tučná pokuta.

Zanedbat výměnu není radno. Pokud policisté zjistí, že řidič jezdí s propadlým řidičským průkazem, mohou mu dát na místě pokutu až dva tisíce korun.

Řidičské průkazy vyměňují

obecní úřady s rozšířenou působností v místě trvalého bydliště. Vyřízení je zdarma, zájemce jen vyplní jednoduchý formulář a přidá jednu průkazovou fotografii. Výroba trvá obvykle patnáct až dvacet dní.

Nenechávat vše až na prosince by měli hlavně majitelé starých průkazů ve velkoměstech. Ačkoli úředníků obecně přibývá, na vyřizování žádostí občanů jich je stále nedostatek a např. pro celou Prahu tak výměnu zajišťuje pouze jedno pracoviště.

Řidiči s novějšími průkazy mají na výměnu ještě několik let čas.

Řidičáky vydané mezi lety 1993 a 2000 platí do roku 2010 a na výměnu dokumentů z let 2001 až 2004 mají motoristé čas až do roku 2013.

Nový řidičský průkaz „made in EU“ platí deset let od vydání. (red)

RADY LETEM

Práce při předčasném důchodu

„Jak je to v případě, že mně bude přiznán předčasný starobní důchod a já bych se rozhodla při něm pracovat? Slyšela jsem, že bych neměla nárok na jeho výplatu. Zajímalo by mně však, zda po dosažení důchodového věku mohu požádat, aby mně doba, po kterou budu pracovat a nepobírat předčasný důchod, byla aspoň zhodnocena pro výši mého budoucího důchodu?“

E. R., Hradec Králové

Přiznáním předčasného důchodu podle § 31 zákona č. 155/1995 Sb. nemůže vzniknout nárok na klasický starobní důchod podle § 29 zákona i když pojištěnec dosáhne důchodového věku a získal aspoň 25 roků pojištění, protože zákon stanoví, že při přiznání tohoto předčasného důchodu nárok na starobní důchod podle § 29 (tedy na klasický starobní důchod) nevznikne. Starobní důchod, na který vznikne nárok dovršením důchodového věku, tedy v uvedeném případě nepřichází v úvahu a nemá proto smysl uvažovat, zda by se vám za dobu, po kterou byste pracovala místo pobírání předčasného důchodu, zvýšil.

To však neznamená, že se doba, po kterou poživatel předčasného důchodu pracuje, nijak pro jeho důchod nezhodnotí. Jestliže začne pracovat a oznámí to ČSSZ, což je jeho a také jeho zaměstnavatele ze zákona povinnost, zastaví mu ČSSZ výplatu předčasného důchodu. Bude přitom vycházet z § 37 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, podle kterého výplata předčasného starobního důchodu nenáleží do dosažení důchodového věku, pokud je souběžně s ním vykonávána výdělečná činnost.

Když poživatel předčasného důchodu přestane pracovat a oznámí to ČSSZ, ta mu opět výplatu jeho předčasného důchodu obnoví. Požádá-li si pak o přepočtení tohoto důchodu vzhledem k další odpracované době, ČSSZ mu předčasný důchod přepočte. Přitom se mu procentní výměra důchodu zvýší za každý celý další odpracovaný rok o 1,5% výpočtového základu a současně se mu za dobu, kdy při předčasném důchodu pracoval, sníží jeho krácení, protože ho tím pádem bude pobírat před dosažením důchodového věku kratší dobu, než se jevílo v době, kdy mu byl důchod přiznán. **JUDr. Zdeněk HÁJEK**

JAK PLATIT ZA ODPADKY

Každý občan České republiky je původcem komunálního odpadu, za jehož odkládání je povinen platit. V případě vlastníků rodinných domků v obcích platí původce odpadu podle obecně závazné obecní vyhlášky obci, a to buď ve formě ceny odpovídající množství odpadu nebo, a to častěji formou poplatku, jehož výše nezávisí na množství odpadu.

V případě bytových domů platí za odkládání vlastník domu nebo společenství vlastníků jednotek a jednotlivé domácnosti pak platí vlastníkově nebo SVJ určitou částku odpovídající podílu domácnosti na celkových nákladech odvozu odpadu. Právě toto rozklíčování bylo předmětem části vyhlášky č. 176/1993 Sb., kterou z dosti nepochopitelných důvodů Ústavní soud České republiky zrušil ve snaze zrušit plošnou regulaci nájemného, kterou tato vyhláška rovněž postihovala. Od té doby je odkládání odpadu službou poskytovanou vlastníkem

domu, jejíž úhrada konečnými spotřebiteli služby není regulována ani vyřešena celostátně platným předpisem.

Sama praxe ovšem nedbala rozhodnutí Ústavního soudu a služba je i nadále poskytována, nájemci či vlastníci jednotek za ni platí měsíční zálohy a pronajímatelé cenu služby většinou správně rozúčtují mezi konečné spotřebitele.

Jak by mělo správné rozúčtování vypadat? Vlastník není povinen poskytovat konečnému spotřebiteli podrobnosti o nákladech domu, pokud o to výslovně konečný spotře-

bitel nepožádá. Náklady za rok lze také celkem snadno zjistit u firmy, která odvoz komunálního odpadu provádí a jejíž označení je na nádobách zveřejněno. Firmě je nutno sdělit ulici, číslo domu a firma bez okolů pak sdělí cenu služby včetně tzv. nadstandardů. Ty si vlastníci domů mohou sjednat podle individuální potřeby a patří k nim vynášení a odnášení nádob, odemykání a zamykání domu apod. Platbu za nadstandard není konečný spotřebitel povinen hradit, pokud se na tom s poskytovatelem služby nedohodnul.

Roční náklad za dům se vydělí počtem osob, které v průběhu roku z domu odpad odkládají (tedy včetně zaměstnanců firem užívajících nebytové prostory) a výsledek se vynásobí počtem osob v příslušném bytu. Od ceny služby se pak odečtou zaplacené měsíční zálohy a výsledkem je buď přeplatek nebo nedoplatek za službu, který se musí vzájemně mezi spotřebitelem služby a jejím poskytovatelem řádně vypořádat.

Určitý problém představuje průměrný roční počet osob bydlících v domě, který spotřebitel obvykle nezná a musí o jeho doložení požádat vlastníka domu. Novela občanského zákona, která považuje nesdělení správného počtu osob, případně sdělení nesprávného údaje, za vážné porušení nájemní smlouvy, však jistě zapůsobila správným směrem a lze očekávat, že občané nebudou v tomto směru riskovat výpověď z nájmu bytu v tomto případě bez přivolení soudu.

*Ing. Karel Hanauer,
Poradna RS ČR Praha*

PRÁVA MÁTE I V ČISTÍRNĚ

V čistírně mi zničili světlý kostým, srázil se zhruba o jednu velikost a získal nažedlou barvu. Měla jsem ho nový, nicméně čistírna mi odmítá vyplatit 4000 korun škody. Co můžu dělat?

Velmi často se v poradnách SOS setkáváme s podobnými dotazy. Koneckonců služby čistření používáme čas od času všichni a předjarní období plné plískanic je právě tím, kdy tam chodíme častěji. Čistírna samozřejmě odpovídá za škodu, kterou způsobila (§ 420 občanského zákoníku). Pokud může spotřebitelka doložit, že byl kostým nový a také má doklad, kolik za něj zaplatila, pak nic nebrání tomu, aby požadovala plnou cenu. Nicméně pokud se čistírna bude bránit a odmítne cenu zaplatit, případně bude ochotna poskytnout nějakou náhradu, ale ne v požadované výši, pak

má na vybranou. Buď se bude rovnou soudit, nebo se domluví s čistírnou a přistoupí na její náhradu. Jiná možnost prostě neexistuje.

Problém bývá v situacích, kdy dává spotřebitel čistit jenom sako či jen sukni od kostýmu a čistírna mu ho zničí, čímž je celý oblek či kostým nepoužitelný. Obvykle se řešení problému odvíjí od toho, jak se oblek kupoval – zda v kompletu jako oblek, nebo je na paragonu rozepsáno sako a kalhoty (sukně) zvlášť. Pak se totiž náhrada vztahuje jen na jednotlivé části a není podstatné, že celý oblek či kostým je tím pádem nenositelný.

Časté problémy jsou také s koženými věcmi. Některé čistírny mají problémy s kvalitou jejich vyčištění a tak se často spotřebitelé setkávají s tím, že dostanou zpět věci skvrnitě, ztvrdlé, prostě nepoužitelné. Otázka náhrady škody bývá u výrobků, které lidé nosí rok či dva, velmi složitá a někdy nezbývá – pokud je čistírna ochotna to akceptovat – požádat o posudek soudního znalce, aby odhadl hodnotu výrobku. Ovšem takový posudek něco stojí a čistírna by ho měla uhradit, protože zákazník má právo na úhradu nutných nákladů spojených s reklamací (§ 598 občanského zákoníku).

Obecně se nedá doporučit jednoznačné řešení, nicméně spotřebitelé by si měli uvědomit, že mají svá práva i v této oblasti a trvat na nich.

*Mgr. Ivana PICKOVÁ,
Sdružení obrany spotřebitelů ČR*

Léčit si své neduhy za drahé peníze až k Mrtvému moři? Zbytečné, mořskou vodu v tě nejvyšší kvalitě, s vynikajícím rodokmenem, kterým se nemůže hned tak někdo pochlubit, máme v České republice na dosah. Často se totiž solanka vyskytuje v oblastech uhelných ložisek, například na Ostravsku.

Evropský unikát za rohem

Co to vlastně solanka a je a k čemu slouží? Jodobromová voda, tedy takzvaná solanka, je unikátní přírodní léčivá minerální voda. Je to vlastně původem mořská voda z období třetihorního vrásnění. Velmi jednoduše řečeno, je to voda, která zůstala pod zemí uvězněna v písčitéch slojích několik milionů let. Tedy ještě v době, kdy právě třeba na Ostravsku bylo dno pravěkého moře. A to tu šplouchalo před 6,5 až 11 miliony let.

O solance se obecně říká, že je prapoložkou života a flexibilním fyzickým reprezentantem čisté sluneční energie. Ne nadarmo slovo „SOL“ v latině znamená „slunce“, neboť solanka není nic jiného než tekuté zhmotnění slunečního světla. Solanka znamená tolik jako „tekuté sluneční světlo“ nebo zkapalněná světelná energie. Vzniká tak, že při spojení vody a soli se obklopí pozitivní ionty soli negativními ionty vodních molekul a negativní ionty soli pozitivně polarizovanými částicemi vodních molekul. Ionty jsou hydratizovány, přitom se změní geometrická struktura vody a soli. Nakonec vznikne jakási třetí dimenze, kdy voda už není vodou a sůl už není sůl.

Solanka v Klimkovicích je silně mineralizovaná a vyznačuje se ne-

obvykle silnou koncentrací jódu. Obsah jódu v průměru až 900 krát převyšuje svým obsahem běžnou mořskou vodu a také obsah ostatních minerálních látek je téměř dvojnásobný. Vysokou hodnotu vykazuje obsah bromu v solance a pro léčivý účinek má význam také celkový obsah iontů a stupeň kyselosti, dnes tak často citovaný pH faktor.

Solanka je v Klimkovicích čerpána z hloubky 400 - 500 metrů. Pak je ukládána do jímek, v nichž 2 až 3 týdny dozrává. Systémem potrubí je pak přiváděna do lázní, kde se ohřívá na teplotu 36°C a následně je

využívána jako léčivý prostředek k vnější aplikaci formou koupelí, inhalací a zábalů. To ale není vše, co mohou pacienti v lázních vyzkoušet. K dispozici tu jsou i bylinkové či perličkové koupele, speciální je pak energetická pyramida, příjemným zážitkem nejrůznější masáže a pověstnou třešnickou na dortu jsou sportovní nabídky v čele s tenisem, minigolfem či jízdou na kolech.

Jak vlastně lázně v Klimkovicích nedaleko Ostravy vznikly? Na přelomu 50. a 60. let minulého století se konal po celém Ostravském kamenouhelném revíru rozsáhlý geologický průzkum. Při něm bylo v prostoru Jistebník - Polanka - Stará Bělá provedeno několik vrtů, v nichž z hloubky 300 - 400 m vytřískla voda. Rozbor ukázal, že obsahuje velké množství minerálů, především jódu a bromu, v množství až 52 mg/1 litr, což je nejvíce v Evropě. A zásoby těchto jodobromových vod se odhadují na 500 až

700 let. Takže postavit v Klimkovicích - ale i třeba v nedalekém Darkově - lázně, už bylo jen logickou volbou. (red)

MINERALIZACE MOŘSKÉ VODY	
Moře	min. v g/l
Rudé moře	42
Středozevní moře	38
Černé moře	19
Baltické moře	4
Jodobromová solanka (třetohorní moře)	54

TIPY LETEM

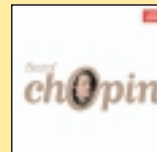
NA TRHU SE OBJEVILA CELÁ ŘADA ZAJÍMAVÝCH ZVUKOVÝCH CD. Z NICH JSME PRO VÁS TENTOKRÁT VYBRALI:

BEST OF CHOPIN

Nedostižného básníka klavíru Fryderyka Chopina představuje další titul řady CD Supraphonu

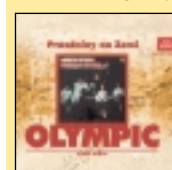
„To nejlepší ...“ Chopin svým rozezpívaným klavírem ovlivnil nejen své současníky, ale

i celé generace jeho následovníků, stal se synonymem brilantního klavírního zvuku s vrchovatou měrou barevnosti a pestrosti nálad. I v současnosti zní Chopin na koncertních pódii celého světa a jeho hudba se doslova stala kulturním majetkem lidstva. Vydejme se do světa Chopinových hudebních snů a nechme se unášet jejich barvitostí.

OLYMPIC: Prázdniny na zemi

Tohle CD nabízí již šesté pokračování ambiciózního projektu, shrnujícího všechna kapelová studiová alba, doplněná poctivou dávkou singlových a jiných bonu-

sů: v tomto případě je jich hned 10. Prázdniny na Zemi jsou již absolutní českou rockovou klasikou, prvním ze tří koncepčních alb, která přiblížila domácí scéně k tehdy světově modernímu i módnímu trendu. Muzika stále originální a silná i po více než čtvrtstoletí

JAN WERICH vypráví pohádky a povídky

Toto CD můžete poslouchat nejlépe s vnoučaty. Jan Werich čte nejen své tři vlastní texty, vzniklé mimo knihu pohádek Fimfárum ale i tři pohádky Josefa Štefana Kubína. Pohádku o zlaté rybce napsal Werich pro animovaný film Jiřího Trnky. Jde o jinou verzi Pohádky o rybáři a jeho ženě, známé později z Fimfára. Tato původní verze se od pozdější nahrávky liší nejen svěžestí Werichova hlasu, ale mnoha zajímavými humornými a hravými detaily. Jan Werich své pohádky načetl v letech 1952-3. (d)

RADY LETEM

Nebezpečné pozeňání

Potraviny s nízkým obsahem tuku se opravdu mnohým jeví jako pozeňání: obsahují méně kalorií a člověk si jich může tudíž dopřát co hrdlo ráčí. Nebo ne? Vědci z Cornellovy univerzity v New Yorku nyní zjistili, že příjem kalorií naopak dokonce stoupá, když se rozhodnete pro nízkotučné jídlo. Vědci pozorovali lidi, kteří se mohli rozhodnout mezi normální a nízkotučnou stravou. Pokud si vybrali nízkotučnou variantu, nepřijali méně, ale ve skutečnosti o 28 procent více kalorií! A pokud šlo o obězní jedlíky, stoupl příjem kalorií dokonce o 45 procent! Příčinou je nepochopení toho, že jídlo se sníženým obsahem tuku neobsahuje automaticky také méně kalorií. Ke všemu je potřeba připočítat fakt, že lidé, kteří sahají po potravinách se sníženým obsahem tuků konzumují více jídla – výčítky svědomí, že cpát se není dobré, přitom odpadají. Jedná se přece o jídlo na hubnutí... (red)

Bude Národní den trénování paměti

Na pondělí 12. března vyhlásila Česká společnost pro trénování paměti a mozkový jogging (ČSTPMJ) už potřetí Národní den trénování paměti.

Po celé republice se budou konat zdarma osvětové přednášky pro veřejnost s cílem přesvědčit stárnoucí populaci, že pamatovat si je snadné, stačí, když vám někdo ukáže, jak na to. Seznam míst, kde se 12. 3. konají osvětové přednášky, je uveřejněn na .

ČSTPMJ spolu s Psychiatrickým Centrem Praha získala grant od MŠMT na výzkumný projekt Trénink kognitivních funkcí u stárnoucí populace – Efektivita a využití. Senioři, kteří doposud žádný trénink paměti neabsolvovali, a kteří zároveň budou souhlasit s absolvováním série třech psychologických testů (před , po, a šest měsíců po 20 hodinovém kurzu), mohou získat kurz trénování paměti v rozsahu 10 x 2 hodiny zdarma. Kurz se uskuteční od 16.4 do 18.5.

vždy v pondělí a v pátek od 10 do 11,30 v KD Vltavská, Bubenská 1, Praha 7 pod vedením předsedkyně ČSTPMJ Ing. Steinové. Zájemci se mohou hlásit osobně u Ing Steinové

v Centru celoživotního vzdělávání v KD Vltavská vždy ve středu a ve čtvrtek nebo přímo v Psychiatrickém Centru Praha u paní H. Štěpánkové na tel.: 266003363, e.mail: stepankova@pop.1f3.cuni.cz. Nábor na účast v tomto výzkumném projektu skončí 12. 3. Poslední zájemci se budou rekrutovat z účastníků přednášky Ing Da-

ny Steinové, která se koná v rámci Národního dne trénování paměti v KD Vltavská v pondělí 12. 3. od 10 do 11.30 h.

Další informace k NDTP, včetně seznamu všech hlavních akcí pro ty, kdo nemají přístup na internet, přineseme v březnovém vydání. (red)

VAŠE HVĚZDY NA ÚNOR

V redakci jim sice moc nevěříme a horoskopy bereme spíše jako zábavu, vyhovujeme však četným přáním čtenářů, kteří žádali, aby i v DS vycházel horoskop.

BERAN

Během nadcházejících dnů věnujte zvýšenou pozornost hospodaření se svými financemi. Mohou se totiž objevit nepředvídané výdaje. Období je vhodné pro tělesné aktivity, jako jsou procházky a sport. Dařit se bude luštitelům křížovek a rébusů.

BÝK

Býky čeká příjemný měsíc, ve kterém se jim bude dařit prakticky ve všem, do čeho se pustí. Drobné problémy však mohou nastat tehdy, budete-li v rozhovorech se svými přáteli příliš trvat na svém mínění. Myslete na to, že každý může mít poněkud jiný pohled na svět.

BLÍŽENCI

Blíženci se mohou těšit na příjemné chvíle strávené s přáteli. Ti, kteří si stěžují na horší zdraví, pocítí v únoru blahodárný vliv hvězd, takže mnoho obtíží se zmenší a některé zmizí úplně. Chovatelé a pěstitelé budou se svými výsledky také velice spokojeni.

RAK

Překonejte své sklony k pesimis-

mu, které vás v tomto období budou pronásledovat. Zachovejte si veselou mysl! Věnujte se raději četbě a poslechu hudby. Pokud je vaším koníčkem vaření nebo kutilství, objevíte v tomto měsíci hodně inspirujících námětů ke své činnosti.

LEV

Následující měsíc při Vás budou stát šťastné náhody. Nespolehejte ale jen na štěstí, pamatujte, že štěstěna je vrtkavá a věnujte svou pozornost raději svým blízkým, kteří ocení vaše životní zkušenosti, moudrost a budou potřebovat vaši pomoc.

PANNA

Období je příznivé pro zařizování praktických záležitostí spojených s bydlením, jako jsou drobné bytové úpravy, úklid a nákup věcí do domácnosti. Také se může objevit nová pracovní příležitost. Dobře ji ale zvažte, abyste nedoplatili na svou přílišnou důvěřivost.

VÁHY

Období je příznivé pro cestování a také na kontakt s rodinou a přá-

li. Váhy by v tomto období měly věnovat více pozornosti svému zdraví, jíst ovoce a zeleninu a vyhýbat se mastným a nezdravým jídlům. Odpočinek a klidná relaxace Vám budou jen ku prospěchu.

ŠTÍR

Zrozenci ve znamení štíra se mohou těšit na silné zážitky nad knihou, nebo při sledování dobrého filmu. Pohodu budou rušit jen drobné nepříjemnosti, jako hledání někde odložených brýlí, utržené knoflíky a podobně. Nedejte se jimi vyvést z klidu a užívejte si pohody.

STŘELECE

Střelci budou pocítovat příliv kosmické energie. Správná doba pro dokončení věcí, které už dlouho odkládáte! Hvězdy přejí těm, kteří se zajímají o duchovno a těm, kteří se pořád rádi učí nové věci. Nejlépe si ale odpočnete o samotě, lidé ve vašem okolí by Vás jen rušili

KOZOROH

Kozorohy čeká poměrně klidný měsíc, ale přesto budou mít tendenci k nervozitě a roztěkanosti. Uklidnit je může to, že se budou věnovat praktickým záležitostem. Nezapomeňte si udělat něčím radost, zasloužíte si to.

VODNÁŘ

Únor Vám přinese mnoho inspirativních nápadů, hodně z nich se Vám podaří úspěšně realizovat, výtečně si odpočnete ve společnosti lidí. Vzpomeňte si na přátele, se kterými jste se dlouho neviděli, určitě je potěší, když se s nimi sejdete, nebo jim alespoň zavoláte.

RYBY

Ryby budou zlehka proplouvat vodami života, budou však vystaveny pokušení dobrého jídla a pití, které by se mohlo nepříznivě projevit na jejich zdraví a linii. Pokud odolají, odmění je povznášející pocit vítězství nad sebou samými, ale i dobrá tělesná kondice.

Chcete vědět víc?

Horoskop sestavil profesionální astrolog Martin Goliáš. Pokud chcete vědět víc či sestavit horoskop přímo pro Vás či Vaše blízké, můžete mu zavolat na tel: 906 605 506. Službu poskytuje E.M.A. Europe, s. r. o., cena činí maximálně 60Kč/min.

Umělecké poklady ze Slezska

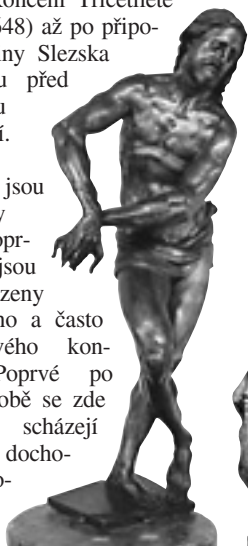
Slezsko, perla v české koruně - to je název jedinečné výstavy, kterou lze až do 8. dubna vidět ve Valdštejnské jízdárně v Praze.

Výstava se koná pod záštitou hejtmána Moravskoslezského kraje Evžena Tošenovského a k její organizaci se spojila Národní galerie v Praze s Muzeem mědi v Lehnici a Vratislavskou univerzitou, kde se tato idea původně zrodila. Zápůjčkami dále přispělo několik desítek muzeí, církevních institucí i soukromých majitelů z Česka, Polska, Slovenska, Maďarska a Německa.

Slezsko je významnou historickou zemí a kulturní krajinou ve střední Evropě. Dnes je její podstatná část součástí Polska a menší díl přináleží k Česku. Do roku 1945 patřila větší země Prusku a poté Německu. Předtím však tvořila slezská knížectví déle než čtyři sta let součást Koruny české a spadala pod svrchovanost českých králů. Z křižovatky myšlenkových proudů a duchovních vlivů, již Slezsko v minulosti bylo, vzešla kulturní díla trvalé hodnoty

a působili zde tvůrci, kteří ovlivnili umělecký vývoj v celé střední Evropě. První část výstavy, nazvaná Zlatá doba Lucemburků, se věnuje období vlády této dynastie (kolem 1360 - 1430), které vyznačoval rozkvět gotického umění. Následující oddíl V září rudolfínské Prahy se týká časů císaře Rudolfa II. (1576 - 1612). Třetí téma výstavy se vztahuje k éře vrcholného baroka, konkrétně k době od ukončení Třicetileté války (1648) až po připojení většiny Slezska k Prusku před polovinou 18. století.

Mnohé exponáty jsou vystaveny vůbec poprvé, jiné jsou tu zařazeny do nového a často překvapivého kontextu. Poprvé po dlouhé době se zde např. scházejí všechny dochované gotické desky

oltáře z Vyššího Brodu (kolem 1440), chované dnes v Praze a v Budapešti. Své místo v jihlavském kostele na dobu výstavy zcela mimořádně opustila i jedna z nejkrásnějších soch tzv. krásného slohu, kamenná Sv. Kateřina.

Nejcennější památkou rudolfínské manýrismu zastoupenou na výstavě je bronzový Kristus u sloupu od Adriaena de Vries (Muzeum Narodowe ve Varšavě).

Expozici barokního umění dominuje obří oltářní plátno Václava Vavřince Reinera Zárazek sv. Vojtěcha na Zelené hoře z kostela v Lehnickém Poli, vybudovaného břeňovsko-broumovskými benedikty. Nejslavnějšího malíře slezského baroka Michaela Willmanna připomíná ve Valdštejnské jízdárně vi-

ce maleb, mezi nimi náboženská alegorie Orfeus (Muzeum Narodowe ve Vratislavi). Takřka neznámé jsou u nás některé „slezské“ obrazy Petra Brandla. Na výstavě můžete kromě obrazů a soch vidět i různé církevní předměty, dobové pečeti a listiny i umělecky zpracované předměty denní potřeby.

Tématem vzájemného vztahu Slezska a dalších korunních zemí se bude zabývat i mezinárodní vědecká konference Slezsko – země Koruny české: Historie a kultura 1300-1740, kterou Národní galerie v Praze připravuje na duben roku 2007.

Výjimečnou výstavu doprovází i mimořádný vědecký katalog, v němž editoři Andrzej Niedzielenko, Vít Vlnas a Jan Klípa shromáždili příspěvky osmi desítek předních českých a polských odborníků.

Základní vstupné činí 120 Kč, snížené 60 Kč a rodinné 180 Kč. Pravidelně každou první středu v měsíci od 15 do 20 hodin je vstup zdarma. (red)

Rekreační soutěž

V minulém čísle jsme na této stránce zahájili dlouhodobou soutěž, jejíž výherci získají zdarma týdenní pobyty (ubytování, stravu si hradí účastníci sami) v Rekreačním zařízení Katka v Pikovicích u Hradištky. Už na první soutěžní otázku přišla celá řada správných odpovědí, takže se muselo losovat. Šťěstí měla a první pobyt pro dvě osoby od 14. května vyhrála paní Marta Nováková z Plzně. Správně odpověděla, že k atentátu na následníka rakousko-uherského trůnu došlo v bosenském Sarajevu. Gratulujeme.

Soutěžní otázka o další květnový pobyt se týká Slezska a období, o kterém dobový kronikář psal:

„Do huby nebylo co dát, zasívat nebylo čím, prodávat nebylo co, ba ani kdo by koupil. Sedláci zabíjeli krávy a snídali je společně se sousedy; tak to šlo po pořádku, až nikde ani kravského ohonu nezbylo. Pak se živili trávou, jako lebedou, kopřivami, jedli maso z mrch a konečně, když daně platit měli, utíkali ze statků. Lid chudý po ten celý čas umíral jako mouchy.“ Habsburkové totiž vymřeli po meči a Evropou kvůli tomu oťásala krutá válka o tzv. rakouské nástupnictví. Muži museli bez výjimky rukovat: „Žádného odvolání, žádného milosrdenství! Někteří lidé na sebe smrt volají, jiní se rouhají a již ani v Boha věřit nechťejí!“ Výsledkem války, během níž byla obléhána i Praha a která v roce 1762 skončila mírovou smlouvou v Hubertsbuřku u Lipska, bylo mj. potvrzení pruské anexe většiny území Slezska.

Naše soutěžní otázka zní: Víte, kdo byl tehdy panovníkem habsburské monarchie? Odpovědi nám pošlete do 16. února. Na vítěze opět čeká bezplatné ubytování v chatičce pro dvě osoby, takže může přijet s partnerem svým volby. Pobyt v RZ Katka si samozřejmě můžete zajistit i na vlastní náklady.

V případě zájmu se spojte s jeho majitelem p. Kovaříkem na telefonu 775 063 836. (red)

JAK NA TO

Objednávkový kupon vystříhnete nebo okopírujete, vyplíte a zašlete na adresu A.L.L. production, s. r. o., Box 732, 111 21 Praha 1.

Pokud budete posílat v obálce, připište na ni pod adresu „Předplatné Doba seniorů“. Nezapomeňte, že předplatným můžete udělat radost i svým blízkým a známým.

OBJEDNÁVKOVÝ KUPON

Roční předplatné **108 Kč**

Cena za kus **9 Kč**

DOBA
seniorů

Objednávající:

JMÉNO _____
PŘÍJMENÍ _____
ULICE _____
ČÍSLO POPISNÉ _____
MĚSTO _____
PSČ _____
TELEFON _____
E-MAIL _____

Předplatné "formou dárku" pro:

JMÉNO _____
PŘÍJMENÍ _____
ULICE _____
ČÍSLO POPISNÉ _____
MĚSTO _____
PSČ _____
TELEFON _____
E-MAIL _____

DOBU SENIORŮ objednáвам od čísla (včetně): _____

ZPŮSOB PLATBY:

☐ složenkou

☐ SIPO: spojující č.

☐ fakturou: IČO: _____

☐ bankovním převodem

PODPIS _____

DIČ: _____

Souhlasím s tím, aby mé osobní údaje poskytnuté v rámci předplatného vešle společnosti A. L. L. production s. r. o. či jeho smluvní partner v autorizované databázi předplatitelů, a to i po skončení předplatného. Na moji žádost budou údaje z databáze vyřazeny. Údaje smí být využity pouze v souvislosti s předplatným, k vypracování statistik, k zasílání nabídek a poskytování služeb a informací o akcích pro předplatitele.
Zaplatíte: A. L. L. production s. r. o., Box 732, 111 21 Praha 1 • t.: 234 892 851, fax: 234 892 813 • [predplatne@predplatne.cz](mailto:předplatne@predplatne.cz)

TIP DS

Kocourkov na DVD

Od ledna lze na DVD koupit dnes již kultovní českou filmovou komedii **U nás v Kocourkově**, kterou v roce 1934 natočil režisér Miroslav Cikán. Hrají v ní mimo dalších nezapomenutelných tváří českého filmu Jan Werich, Jindřich Plachta, Václav Trégl a Zdenka Baldová. Film se může pochlubit výbornou hudbou Jaroslava Ježka (včetně evergreenu „Šaty dělaj člověka“). Děj: Trestanec na útěku se dostane do městečka, které očekává příjezd slavného rodáka. Využije situace a obrátným manévrováním mezi místními politickými veličinami a líbivými demagogickými projevy dosáhne v krátkém čase toho, že je zvolen starostou. Původní scénář Karla Poláčka měl mimořádné literární kvality a čas ukázal, že jeho aktuálnost nebyla krátkodobá. Hloupost, touha po moci a politický exhibicionismus bohužel nevymizely a dnes se s nimi setkáváme nejen na komunální úrovni, ale i ve vrcholné politice. Téma je tak aktuální, že ho v nové divadelní podobě (režie Petr Svojtka) na svůj program zařadilo i pražské Divadlo ABC. Tam ho můžete vidět 8. a 24. února. (fav)

Hazard a česká politika

Hazardní hry u nás provozuje asi 500 firem. Z toho 450 provozuje výherní hrací automaty, 28 kasina, 27 sazkové kanceláře, 11 sazkové hry a 10 výherní terminály.

Odpůrci této formy zábavy tvrdí, že mnohá kasina slouží jako pračky špinavých peněz. Skutečností také je, že Češi ročně prohrají na osobu 11 000 korun a hazard také odpovídá za téměř 60 procent trestní majetkové činnosti.

Když koncem devadesátých let skončil ve funkci ředitele civilní kontrarozvědky (BIS) Karel Vulterin a zamířil do křesla ředitele kasina, vyvolalo to na politické scéně celkem pochopitelně vlnu nevole.

S odstupem času se však ukazuje, že hazard je přímo či nepřímo spojen s daleko větším počtem bývalých i současných špiček. K nim patří např. další z ředitelů BIS Jiří Růžek, který je dnes bezpečnostním expertem lidovců. Nekončil sice jako šéf kasina, ale v jeho domě na Václavském náměstí, získaném v restituci, kasino sídlí. Stejně je na tom současný místopředseda vlády a šéf Zelených **Martin Bursík**. Je spolumajitelem činžovního domu na pražském náměstí Míru v němž také sídlí kasino.

Zastánci provozovatelů hazardu říkají, že z jejich činnosti jdou značné sumy na různé bohuľibé účely. Tak nedávno

argumentoval dnes již bývalý ministr financí **Vlastimil Tlustý** (ODS), podle kterého prý málokdo ví, že z výtěžků z hazardních her je např. financována většina českého sportu a reprezentace. Ještě jako ministr pak stačil odvolat ředitele odboru pro dohled nad loteriemi Pavla Němce. Podle médií končil těsně před tím, než uzavřel správní řízení

s firmou Synot a dalšími loterijními společnostmi, jimž chtěl zpřísnit podmínky pro lukrativní provoz videoterminálů. Přinejmen-

ším zvláštní v této souvislosti je, že firma JMT, v níž figurují Tlustého manželka a otec, přitom právě Synotu pronajímá několik budov, v nichž

provozuje tzv. sportbary a herny. Tlustý v tom ale nevidí nic špatného, stejně jako v tom, že odvolaného Němce nahra-

dil bývalým republikánským poslancem Vrzáněm, který před lety působil jako manažer kasina Happy Day.

Kritici poukazují hlavně na to, že hazard je osobozen od daně z příjmu, kterou nahrazuje tzv. 10% správní poplatek. Ten je ze zákona omezen na 10 milionů korun, což v praxi prý znamená, že pro 90% firem provozujících hazardní hry se odvod snižuje na 1-3 % jejich příjmu a stát tak přichází o zhruba miliardu korun ročně... Provozovatelům se také vrací DPH, což je zdůvodněno právě tím, že 6-20% výtěžku z her má jít na veřejně prospěšné účely, např. nadacím. Jenže některé nadace patří přímo těmto firmám a nikdo tak vlastně neví, kam „bohulibé“ peníze vlastně tečou... Majitelé heren nebo provozovatelé hracích automatů se objevili i mezi sponzory některých stran. A tak zatímco přibývají obce, které vzhledem k negativním dopadům hazardu vydávají vyhlášky proti výherním hracím automatům a to i s tím rizikem, že nedostanou příslušné poplatky, které by jinak vylepšily jejich rozpočty, ve velké politice, která jinak běduje na deficitem státního rozpočtu a půjčuje si dokonce z důchodového systému, se nic neděje. A ačkoli česká legislativa ohledně hazardu víc než pokulhává za pravidly v jiných zemích EU, příslušná lobby jejímu přitvzení dosud vždy úspěšně zabránila. (fav)

Za tajemstvím faraónů

Zajímavá kniha, která byla v lednu oficiálně představena veřejnosti, nese titul „40 let v Egyptě“ a je věnována práci českých archeologů, kteří se podíleli výzkumu historických památek v této africké zemi.

Jedním z nich je profesor Miroslav Verner (65), který v oboru pracuje už více než čtyři desítky let a je tak jednou z legend české egyptologie. Podařilo se mu na Karlově univerzitě udržet a vybudovat ústav s mezinárodní pověstí a udržet v Egyptě archeologickou koncesi, kterou ČR závidí mnohá egyptologická pracoviště ve světě. Kniha, na jejímž vzniku se podíleli Jan Boněk a Miroslav Verner věcným, avšak zároveň čtivým způsobem dokumentuje, proč tomu tak je. Zaujme nejen slovy, ale i velkým množstvím fotografií.

Čeští badatelé v Egyptě dosáhli řady mimořádných úspěchů. Objevili tak třeba zádušní chrám faraóna Reneferefa s unikátní sloupovou síní, ve které našli řadu jedinečných památek. Objevili a zachránili rovněž rozsáhlý papírový archiv, který mezi odborníky vyvolal doslova senzací.

Čeští vědci také jako první použili při práci tzv. stereokameru, magnetometrii či elektrickou odporovou metodu, nyní patří k průkopníkům při využívání satelitních snímků. I když

Tvůrci knihy Jan Boněk a Miroslav Verner v obležení novinářů.

prof. Verner k výzkumům v Egyptě říká, že jde o běžnou práci, je namáhavá a často i nebezpečná.

Současná česká egyptologie se ale potýká spíše s jinými problémy. Jak uvedl prof. Verner, nejlépe se na výkopávkách v Egyptě pracuje během zimních měsíců. Jenže právě v té době musí Češi práce přerušit. Dostávají na ně totiž prostředky ze státního rozpočtu a úředníci právě začátkem prosince dělají své uzávěrky. Vědci pak musejí až do února čekat, než na konto dostanou další schválenou částku. Přitom jde o prostředky na výzkum, který Českou republiku proslavil v celém světě. (fav)

Vlídne povídání do nevlídné zimy

NOVINEA GITA

Váš příběh :: Pondělí až pátek v 10.10 hod.

Zábava :: Útorek a neděle v 11.05 hod.

Toulky českou minulostí :: Útorek v 8.05 hod.

PRAHA

ČESKÝ ROZHLAS 2

Váš dobrý přítel

www.rozhlas.cz/praha

TOTO MÍSTO je určeno pro dopisy našich čtenářů. Věcné diskusi nejsou stanoveny žádné mantinely. Psát nám můžete skutečně o všem. Co vás pálí, co naopak potěšilo či co by podle vás měli vědět i další čtenáři. Redakce si vyhrazuje pouze právo nezařadit urážlivé a vulgární příspěvky a dopisy čtenářů z prostorových důvodů krátit podle potřeby. Pište nám na adresu Doba seniorů, Nám. W. Churchilla 2, 130 00 Praha 3.

Vánoce

Příspěvek P. Vidláře o Vánocích, to je opravdu „chufovka“. Církevní rituály - to snad jsou radosti našich dětí, které se dlouhou dobu na Vánoce těší? Příspěvek tohoto pána, jehož názory jsou známé i z jiných čísel DS, kopírují nechvalně známý projev Antonína Zápotockého o Vánocích. Díky za to, že už nemáme „Dědu Mráze“ a jolku. A vánoční zájezdy pro seniory do Egypta? Při dnešních důchodech je to přímo provokace. Pisatel je asi velmi dobře hmotně zajištěn. Tak ať jede!

V. CHROMÝ, Olomouc

RED.: Nevíme přesně, jak to pan Vidlár ve svém příspěvku myslel. Redakce ostatně už při jeho zveřejnění uvedla, že Vánoce nepovažuje za nějaký církevní rituál, ale především za velký svátek mezilidských vztahů. Na druhé straně jsme se však vyslovili i proti jeho mýtu až obłudné komercializaci, která se mj. projevuje reklamními kampaněmi už několik měsíců před samotnými Vánocemi. Domníváme se, že i podobné zpeněžování Vánoc je jako svátek bohužel degraduje. Jinak souhlasíme s tím, že pokud p. Vidlár podobnou atmosféru chce opustit odcestováním na zájezd do Egypta a na rozdíl od většiny českých důchodců na to má, nechť si jede.

Co takhle dát si klokana?

Se zájmem jsem četl tento článek v DS. Zvlášť mne zaujala věta o odlouvu těchto zvířat.

Vzpomněl jsem si, jak televize před lety vysílala reportáž z Austrálie. V noci vyjížděli „lovci“ v terénních automobilech se silnými reflektory na „etický“ lov. Vyplašení klokani byli stříleni tak, aby nebyli na místě mrtví s tím, že maso takto zastřelených zvířat je pak mnohem lepší chuti. Teprve pak byla zvířata naložena do aut a odvezena ke zpracování. Tak nevím, jestli to je „etické zacházení s klokany a zamezení trápení zvířat.“

Já si tedy knihu paní Pilarové s recepty nikdy nekoupím a všem konzumentům přeji dobrou chuť.

P.S. Na jihu Moravy bude farma na chov krokodýlů. Snad bude soté z krokodýlího masa námětem další kuchařky. Zdravím redakci DS.

Jaromír GERŽA, Olomouc

RED.: Pišete, že televizní reportáž se vysílala před lety. Proto věříme, že podobné ohlasy jako je ten Váš přinutily australské lovce změnit svoje chování. Tak, jako obdobná kritika týrání užitkových zvířat už před lety donutila změnit postupy evropských chovatelů drůbeže nebo skotu.

Na adresu DS

Děkuji vám za to, že někdo vydává tak kvalitní měsíčník jako je Doba seniorů. Děkuji vám za něj a vím, že nejsem sám. Přejí hodně úspěchů a řadu nových nápadů!

Miroslav PALÁN, Šitbořice

Bylo by dobré upustit u některých textů od barevných podkladů a nechat to bez barev. Špatně se to čte, ať jsou modré nebo šedé. I některý tisk je dost malý. I když dost dobře vidím, mám obě oči operované a jedno se asi nepovedlo dobře, takže mám jinou dioptrii a někdy se mi text mlží.

J.F.

RED.: Chvála těší, na připomínky čtenářů reagujeme průběžně. Písmo jsme zvětšili už v minulém čísle, většinou by snad už mělo vyhovovat. Ještě větší písmo by nutně vedlo ke snížení obsahu. Pokud jde o barevné rastry pod texty: snažíme se jim vyhýbat a pokud to z grafických důvodů nejde, tak je dělat v co nejmenších odstínech, aby text zůstal čitelný.

Důchodci v Příbrami

V našem městě byla založena organizace Svazu důchodců před patnácti lety a celou tu dobu se snaží pracovat pro seniory. Od svého založení zorganizovala již stovky různých akcí - od zájezdů po republiku i po sousedním zahraničí až po taneční podvečery. Všechny programy jsou bohatě využívány našimi členy i nečleny. Nejúspěšnější akcí je Cyklus přednášek, který slavil již sedmý ročník a počet posluchačů dosahuje stovky a někdy i více. Téma přednášek jsou zaměřena na historii i současnost Příbramska a ujali se jich odborníci z Hornického muzea, Státního okresního archivu a dalších institucí.

Velmi oblíbené jsou také pěší turistické pochody s trasami 10 až 15 km, pro méně zdatné důchodce jsou určeny každodenní vycházky do okolí města. Zájemci o rehabilitační plavání mají možnost navštěvovat jarní a podzimní kurzy v příb-

ramském Aquaparku. Z dalších akcí je třeba uvést zájezdy do divadel v Praze a Plzni, v příbramském Divadle Antonína Dvořáka jsou každý měsíc dopolední představení pro seniory. Poslední novinkou roku 2006 bylo zorganizování zdravotní tělesné výchovy a nácvik prvků jógy pro zájemce o dokonalé procvičení celého těla.

O naší činnosti bych mohla psát ještě dlouho, ale chtěla bych se zmínit také o těch, kdo to vše organizují. Jsme výborný kolektiv 22 lidí, výbor i aktivisté, ve věku 60 - 84 roků, převážně ženy, v čele s našim předsedou Ing. Stanislavem Böhem. Hlavně aby nám vydrželo zdraví a chuť toto všechno podnikat. Mladší zatím nemají o organizování programů moc zájem, raději se „vezou“. Bylo by nám velice líto, kdyby to, co jsme s radostí a láskou budovali, skončilo kvůli nedostatku ochotných rukou, které se ujmou našeho společného díla.

J. KÜROVÁ, ZO SD ČR Příbram

RED.: Děkujeme za dopis, rádi zveřejňujeme i proto, že by mohl motivovat i jinde, kde se senioři teprve dávají dohromady. K obavám na konci dopisu nezbyvá než dodat, že vždy a všude platí, že výsledky se „dostaví“ jen tam, kde jsou lidé aktivní. Někde-

ří lidé byli navyklí nechat se vést a pasivně se jen „vezli“. Jen to samozřejmě nestačí. O to, aby se něco stalo skutečností nebo změnilo, je třeba často bojovat. To se lidé, seniory nevyjímaje, musí stále ještě učit. Jsme přesvědčeni, že se to naučí. Je to totiž v jejich vlastním zájmu. A člověk je přece tvor učenlivý a to v každém věku. Navíc, když má podobně jako v Příbrami řadu vzorů.

Drobná inzerce v DS

Splnili jsme vaše přání ze čtenářské ankety a zavedli rubriku soukromé čtenářské inzerce (přálo si ji cca 90% účastníků našeho průzkumu). Má zatím tato pravidla: první řádek stojí 50 Kč a každý další inzerenta přijde na 20 korun českých. Řádek může mít maximálně 60 znaků. Za odeslání došlých odpovědí na inzeráty pod značkou poštou pak budeme účtovat poplatek 30 Kč (poštovné + výdaje za zpracování). (Příklad: inzerát na tři řádky (každý max. 60 znaků) = 90 Kč, odeslání odpovědí 30 , celkově tedy 120 Kč). Po dohodě bude ovšem možný i osobní odběr došlých odpovědí v sídle RS ČR v Praze. Inzeráty bude zatím možné zadávat jen poštou nebo prostřednictvím e-mailu Platba: osobně po dohodě v sídle RS ČR v Praze nebo složenkou na adresu Doby seniorů (viz tiráž, k rukám B. Olmerové) s tím, že kopii ústřížku o zaplacení pak přiložíte do dopisu s textem inzerátu, který chcete zveřejnit. Pracujeme na tom, aby podání inzerátu bylo jednodušší. Do tohoto čísla došli následující inzeráty:

RŮZNÉ

HLEDÁM BYT V DOMOVĚ s pečovatelskou službou v hezké krajině. Vstupní poplatek nevadí. Upozornění vedoucí k realizaci odměním. Tel.: 321 712 018

KAŽDÁ NEMOC PRAMENÍ ZE SMUTKU DUŠE. Pomohu Vám, jsem tu od toho. Zavolejte mi, zkušený kartář Karol čeká na čísle 906 605 506.

TRÁPÍ VÁS SAMOTA? Moje karty najdou cestu k vašim blízkým. Ráda Vám pomohu, Marlen 906 605 506.

Vzhledem k tomu, že v anketě jste často připisovali, že byste si přáli, aby drobná inzerce umožnila i seznámení, hledání bývalých spolužáků či přátel a upozornění na různá jubilea, znovu opakujeme, že je to jen na vás. DS je tu k tomu, aby vám pomohla, ale kontakt na dávné kamarády nebo třeba možnost nalezení nových přátel vám při nejlepší vůli nemůže poskytnout bez toho, aniž by podnět vzešel od vás.

ODKUD PŘIŠEL VALENTÝN

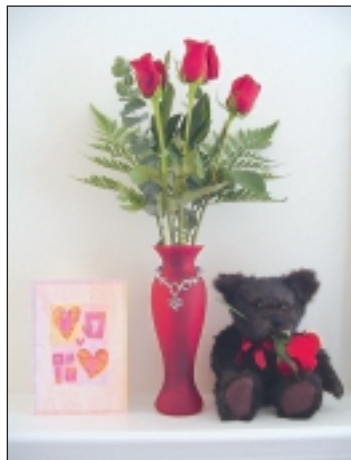
V uplynulých letech se i u nás stal populárním na 14. února připadající svátek sv. Valentína, který je patronem zamilovaných dvojic – a to školkou počínaje až „dokud nás smrt nerozdělí“.

Některí ho přijali za svůj a včetně 1. května oslavují tyto dva svátky se svými milovanými.

Přitom ještě před několika lety byl pro většinu z nás tento den úplně stejný jako každý jiný. Po únoru 1948 totiž upadl jeden z nejkrásnějších svátků lásky v zapomnění. Svě stoupence a nadšené obdivovatele měl den sv. Valentína ve všech evropských zemích, české nevyjímaje. Slavil se za panování králů, císařů i později za demokratických vlád. Snad právě jeho církevní kořeny, ze kterých tradice valentinského požehnání vyrůstala, způsobily, že tehdejší strana a vláda v dobách budování „reálného socialismu“ u nás tento zajíma-

Tak vypadá socha sv. Valentína v jednom z brněnských kostelů.

vý svátek zavrhl a vymazala z paměti veřejnosti.

Po listopadu 1989 se k nám sv. Valentin 14. února 1990 vrátil. A byl opět počestěn na sv. Valentýna. Od této doby si hlavně mladší generace zvykla obdarovávat své milované různými maličkostmi.

Některé lidé tento svátek vnímají s nevolí. Ryze komerční a občas až nechutný ráz tohoto valentinského kultu vede i některé katolíky k tomu, že svatého Valentína vůbec odmítají.

Pokud je ale někdo přesvědčen, že tímto svátkem se „opíjíme“ po Americe podobně jako dřív po SSSR, tak se značně mylí, neboť svátek „se zrodil“ v Evropě.

Svůj původ má na apeninském poloostrově ve 3. století našeho letopočtu. V té době tam vládl duševně nemocný císař Claudius II. Císař se zúčastňoval mnoha bitev. Potřeboval stále více bojovných mužů. Claudius se domníval, že je snáze získá,

když nebudou muset odcházet a opouštět své milé. Římské muži jen neradi vstupovali do vojska, a proto se rozhodl zakázat všechna zasnoubení i svatby v celém Římě. Láska si ale nedala poručit. V ulicích Říma bylo stále dost zamilovaných, kteří toužili být spolu oddáni. Svatý Valentin z Interamna (dnes Terina) byl biskupem, který zemřel mučednickou smrtí údajně z důvodů, že obdarovával mladé páry kyticemi a římským mužům radil zůstat raději doma u své ženy, než táhnout do války.

Jinak je pravdou, že už staří Římané slavili 14. února svátek bohyně Juno, která byla ochránkyní manželství a rodiny. Bylo považováno za dobré znamení, když si milenci o tomto dni řekli své: ANO. Provdané ženy dostávaly 14. února květiny a svobodné dívky se zdobily květinovými věnci. Byla to hezká tradice a není se co divit, že křesťané se s ní nechtěli rozloučit. Když tedy 14. února vystřídal den zasvěcený pohanské bohyni křesťanský svátek sv. Valentína, byl tento prohlášen za milosrdného ochránce zamilovaných. Se šířením křesťanství pronikl kult sv. Valentína i do těch nejzapadlejších koutů a později překročil i hranice Evropy. Jako patron snoubenců byl sv. Valentin uctíván odedávna, protože přes římský erární zákaz konal svatební obřady a mladé páry oddával. Ale nika není doložena, že by vyžadoval, aby se vyráběla červená srdce, dávaly se povinné dárky, malovala psaníčka. Tuto podobu dostal až když se tradice uchopili zdatní obchodníci v USA a po nich se začali opíjet i ti evropští. Valentýn tu však byl dávno před vznikem USA i před supermarketem. (fav)

Relikvie v Praze

Oslava památky sv. Valentína má zvláštní ráz na pražském Vyšehradě. V roce 2003 zde totiž založili novou tradici Valentinské pouti, k čemuž je mimořádný důvod – Kolegiální kapitula sv. Petra a Pavla na Vyšehradě vlastní ostatky sv. Valentína. Na podzim 2002 byly při prohlídce starého depozitáře kapituly – v kapitulním chrámu sv. Petra a Pavla na Vyšehradě – nalezeny čtyři barokní monstrancové relikviáře, které patrně pocházejí z původní barokní výzdoby kostela a byly odstraněny při regotizaci chrámu v letech 1885 až 1903. Při odborné restauraci bylo zjištěno, že jeden z relikviářů obsahuje jediný zbytek, a to prakticky celou lopatku sv. Valentína. Relikviáře byly předány kapitule počátkem prosince 2002, zařazeny do evidence sbírkových předmětů, opatřeny inventarizačními čísly a uloženy do trezorového depozitáře. Do Čech měl vzácnou relikvii údajně přivést sám český král Karel IV. Valentin byl uctíváným svatým již za prvních Přemyslovců, nikoli náhodou mu byl zasvěcen dnes již neexistující kostelík v prostorách dnešního Palachova náměstí a jeho jména nesla také jedna z věží, která byla součástí opevnění ještě z ranné přemyslovské doby. V den svátku bývá relikviář vždy vystavován. Dne 14. 2. se kromě sv. Valentína také celocírkevně slaví památka sv. Cyrila a Metoděje, která je u nás z důvodu nepříznivé roční doby přesunuta na 5. 7. (red)

Uprostřed srpna šedesát osm začal Werichův modrý hrnec náhle připalovat, tak putoval zpět do knihovny, tentokrát mezi Hemingwaye a Kafku. Rozhodl jsem se, že si do něho budu ukládat vzpomínky a nikdy už nebude vařit.

Koncem roku šedesát osm se uzavíral čas nadějí a do hrnce přibývaly samé nedobré příběhy. Chtělo to aspoň na chvíli přehodit výhybku. Dostal jsem myšlenku natočit pro rozhlas Werichovy životní vzpomínky. Pokud to ještě jde, než opravdu spadne klec. K Werichům se chodilo tak, že se zazvonilo a z prvního patra přiletěl klíč. Jan, pokud byl doma, vždycky hodil klíč, i když nevěděl přesně komu, neboť přes vysokou zeď nebylo vidět na branku. Pan Werich věřil, že k němu chodí jen dobří lidé!

Kolem sezení dole v zahrádce se vystoupalo vzhůru širokou temnou chodbou. Tam bylo otevřeno a aby se bylo-

A VZPOMÍNKY MI ZŮSTANOU 2 JAN WERICH PODRUHÉ

vé dveře nezabouchly, trčela mezi prahem bačkora. Okousaná od jezevčíka. Ten vždycky stranou čekal na pohlázení. Čuchnul si k ruce a pouštěl dál. Většinou ten hodný pes pouštěl.

Pan Werich seděl v kuchyni. A jedl z pánve šunku s vejci. „Tuhle vám nedám. Tu mám od Trnky,“ řekl a za chvíli jsme byli domluveni. Půl roku jsme pak s Janou a Janem strávili u mikrofonu. Na Kampě i na chalupě ve Velharticích. Vařila nám paní Werichová a ta dovedla vařit! Ale nádoby si přísně střežila. Vznikla řada přenáherných vzpomínek.

První natáčení se trochu protáhlo. Technické problémy. Nezvyk. Pan Werich vzpomínal na své vrstevníky a nemohl se správně hlasově chytit. A jedem znovu! A znovu! Konečně se mu povedl Vlasta Burian. Technik zapnul magnetofon Nagru. Já kývnul, pan Werich spustil:

Vlastu Buriana považují za klauna před Bohem. Já jsem s ním prožil jednu tejdenu u nás na chatě. Už jsem se nemohl smát! Ten člověk měl takový talent vytáhnout ze skutečného srandovno jako málokdo. Bylo to u vesnice, která se jmenovala Čepice. Já chytal ryby a Vlasta Burian tam stál s tím frňákem. A kolem hnal dědek kozy. Vlasta povídá: „Dobře den, táto. Jakto, že se tam u těch Vonášků nekouří z komína?“ A ten dědek se podívá a říká: „Ale to je přece u Klánů!“ - „Jo, promiňte,“ Vlasta na to. „On ten Klán je ještě živý?“ No prostě vytáhnul z dědka historii a poměry v Čepicích takovým způsobem, že ten dědek se ho nakonec zeptal: „A kterej jsi ty?“

V těchto dnech si připomínáme 45. výročí smrti nezapomenutelného Krále komiků (31. 1. 1962), jehož humor Jan Werich tolik obdivoval.

Kresba Josef POLÁČEK

A Vlasta, který už všechno znal, mu zašeptal: „Já jsem Bartůněk.“ „Jo, Bartůněk,“ kývnul děda.

Smích. Pan Werich radostně plácnul do stolu. „To byl vůl, ten Burian. Větší než jsem já!“

Povedlo se to přímo nádherně. A pak jsme spolu natáčeli celý rok.

Můj nejkrásnější rok v životě.

Jiří MELIŠEK